DNA-lexicon

versie 1.0 – oktober 2026

Terminologie en begrippen binnen forensisch onderzoek

Biologie: Genetische identificatie

S. Verscheure

Nationale DNA-databanken

B. Vanhooydonck

Forensisch Advies

B. Pierreux

K. Van Dijck

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave....2
Inleiding....3
Schema's....4
Alfabetische lijst....15
Afkortingenlijst....52
Aanvullende lectuur....53

INLEIDING

Dit lexicon biedt een overzicht van termen en definities die specifiek van toepassing zijn binnen de forensische context van DNA-analyse en de DNA-gegevensbanken. De opgenomen begrippen zijn bedoeld om duidelijkheid te scheppen voor iedereen die in de uitoefening van zijn of haar beroep in aanraking komt met forensisch DNA-onderzoek – zoals magistraten, politiemedewerkers, advocaten, deskundigen en andere betrokken professionals. Het doel is om een gemeenschappelijk referentiekader te bieden dat communicatie en begrip tussen de verschillende actoren bevordert.

Het is belangrijk om te benadrukken dat dit lexicon niet allesomvattend is. De forensische wetenschap is voortdurend in ontwikkeling, en nieuwe technieken, inzichten en richtlijnen kunnen leiden tot de introductie van bijkomende termen of aanpassingen van bestaande definities. Daarom wordt dit lexicon beschouwd als een levend document, dat regelmatig kan worden geüpdatet om de meest actuele stand van zaken te weerspiegelen.

We nodigen gebruikers uit om dit lexicon te beschouwen als een hulpmiddel dat bijdraagt aan een gemeenschappelijk begrip van forensische DNA-termen, met de kanttekening dat de betekenis van sommige begrippen kan variëren afhankelijk van de context.

Het gebruik, de reproductie en de verspreiding van dit document is enkel toegestaan in de originele versie en mits expliciete vermelding van de auteurs en van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC).

SCHEMA'S

De schema's bieden een visuele voorstelling van enkele kernbegrippen uit het DNA-lexicon.

Ze zijn bedoeld om complexe concepten op een overzichtelijke manier weer te geven en om de onderlinge samenhang tussen bepaalde begrippen te verduidelijken. Voor een gedetailleerde toelichting bij elk begrip, verwijzen we naar de alfabetische lijst verder in dit document.

SCHEMA 1. Organogram van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC).

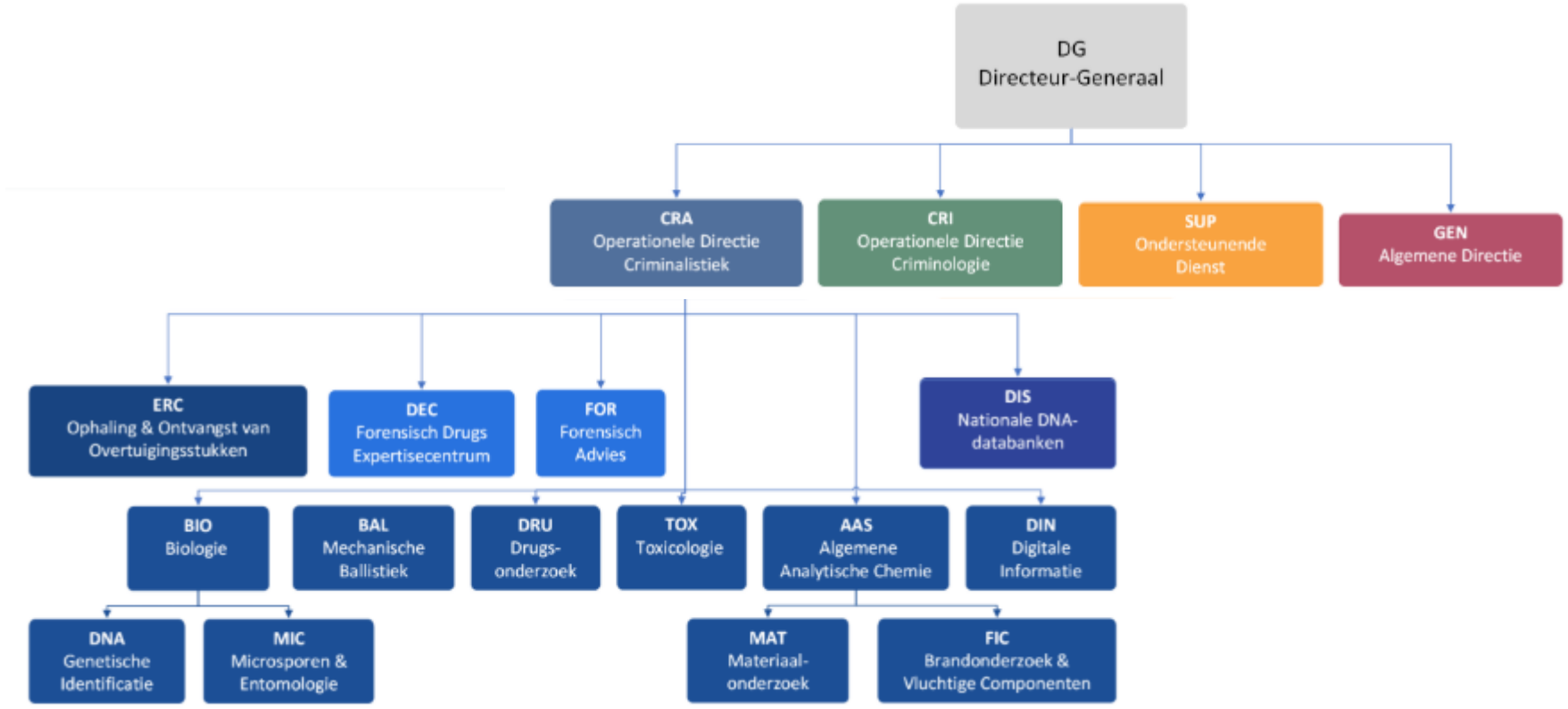

SCHEMA 2. Overzicht van de monsternameflow.

Dit schema geeft een overzicht van de stappen die worden doorlopen vanaf het ogenblik dat een overtuigingsstuk wordt in beslag genomen tot wanneer een staal in analyse gebracht wordt. Eerst wordt het overtuigingsstuk door de politie geregistreerd en voorzien van een uniek SIN-nummer, zodat het correct kan worden geïdentificeerd en getraceerd. Vervolgens wordt er een staal genomen van het overtuigingsstuk. Dit staal wordt daarna als afzonderlijk item geregistreerd in het DNA-laboratorium en krijgt een uniek staalnummer. Dit staalnummer wordt gebruikt om het staal gedurende het verdere analyseproces correct te identificeren en te traceren.

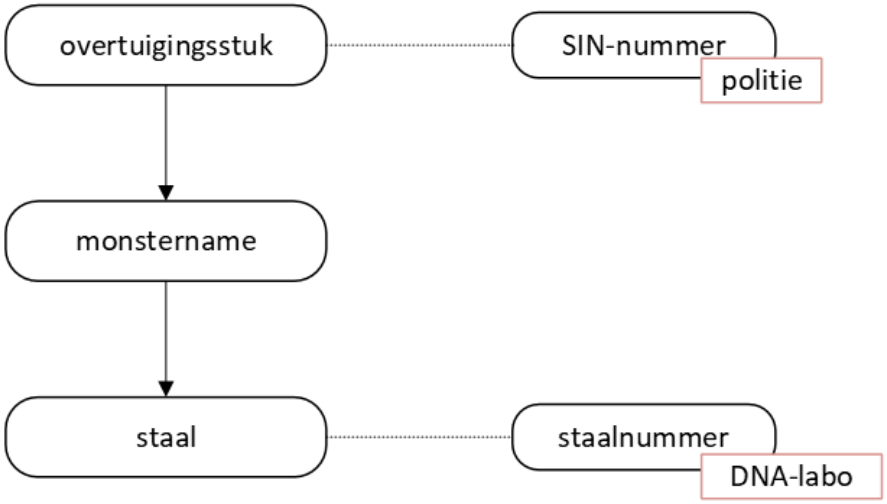

SCHEMA 3. Beknopt overzicht van de DNA-analyseflow.

Dit schema geeft een vereenvoudigd overzicht van de DNA-analyseflow en toont twee mogelijke trajecten: dat van biologische sporen (van onbekende oorsprong) en dat van referentiestalen (van gekende oorsprong). Het staal wordt vervolgens geanalyseerd in het laboratorium, waarbij een DNA-profiel wordt opgesteld. Bij sporen van onbekende oorsprong resulteert dit in een sporenprofiel, terwijl bij referentiestalen een referentieprofiel wordt verkregen. Deze DNA-profielen kunnen nadien met elkaar worden vergeleken om mogelijke overeenkomsten vast te stellen.

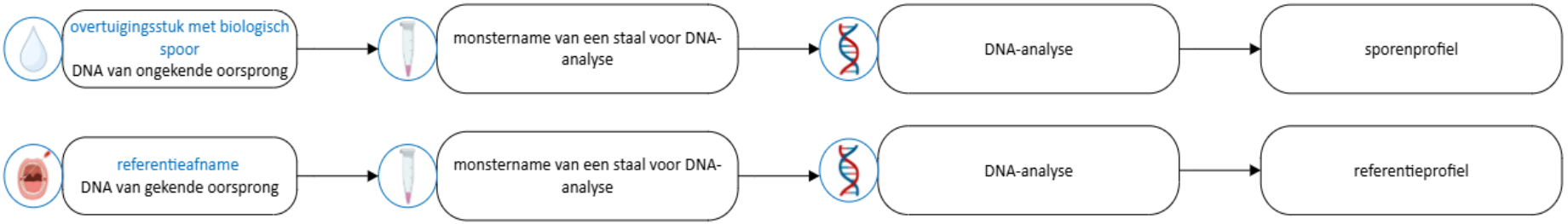

SCHEMA 4. Overzicht van de belangrijkste types DNA.

Dit schema toont de belangrijkste types DNA die in forensisch onderzoek worden geanalyseerd: kern-DNA en mitochondriaal DNA. Kern-DNA omvat onder andere autosomaal DNA, dat als uniek beschouwd wordt per individu en onderzocht wordt bij standaard DNA-analyse, en van Y-chromosomaal DNA, dat specifiek bij mannen volgens geboortegeslacht voorkomt en via de vaderlijke lijn wordt doorgegeven. Mitochondriaal DNA bevindt zich buiten de celkern en wordt via de moeder overgeërfd.

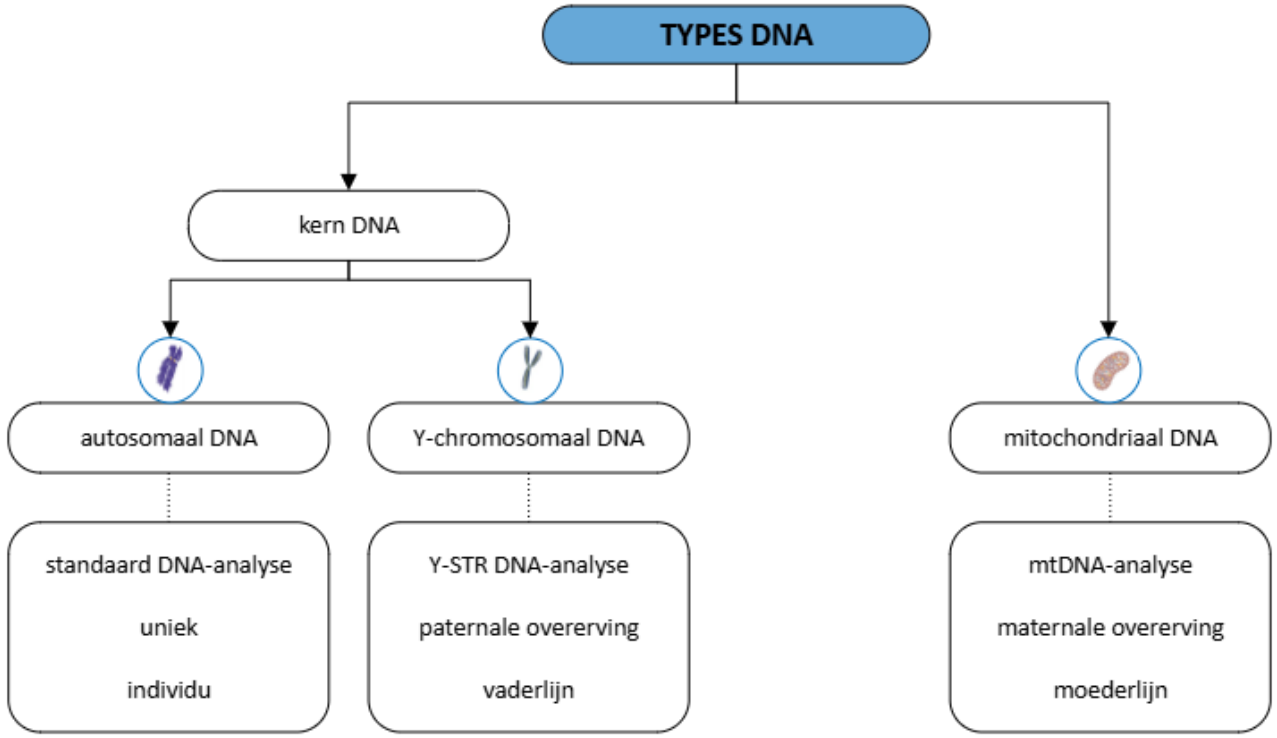

SCHEMA 5. Uitgebreid overzicht van de DNA-analyseflow.

Dit schema geeft een uitgebreid overzicht van de verschillende stappen in het DNA-analyseproces, van staalname tot DNA-profiel. Na de bemonstering en eventuele opsporingstesten wordt het kern DNA geëxtraheerd en gekwantificeerd, waarbij onder andere de hoeveelheid DNA, mogelijke degradatie en de verhouding mannelijk/totaal DNA worden geëvalueerd. Vervolgens wordt het DNA geanalyseerd, tot een DNA-profiel, waarvan het type kan variëren tussen volledig en onvolledig profiel, geïsoleerd profiel, enkelvoudig of mengprofiel, of geen bruikbaar resultaat. Mitochondriaal DNA-analyse wijkt bij enkele stappen af van onderstaand schema.

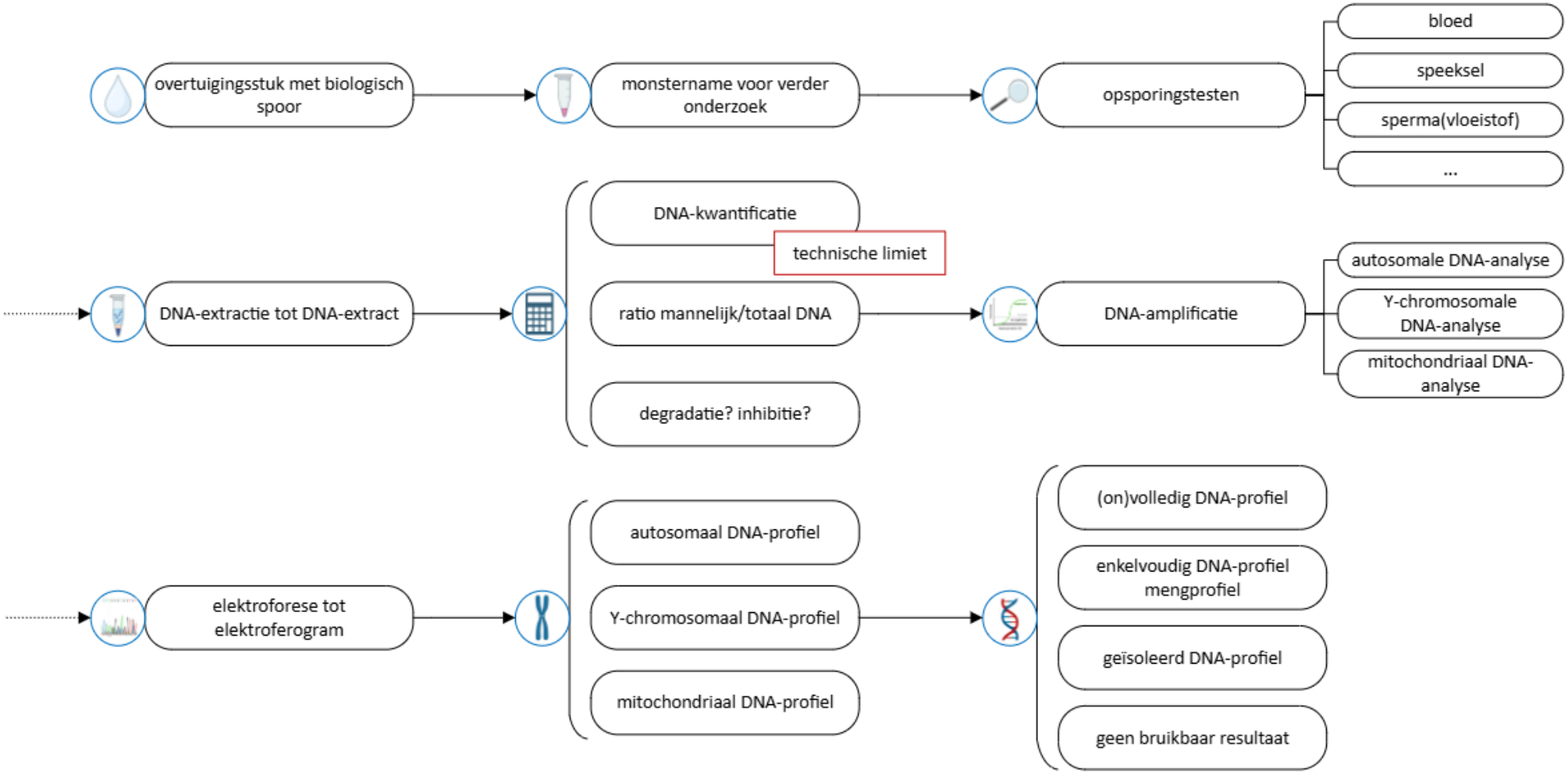

SCHEMA 6. Voorbeeld van een autosomaal DNA-profiel.

Dit schema toont een voorbeeld van een autosomaal DNA-profiel zoals bekomen na een standaard DNA-analyse. Voor elk genetisch systeem (locus of merker), vermeld in de eerste kolom, worden in de tweede kolom de gedetecteerde allelen weergegeven. Zo werden bijvoorbeeld bij locus D3S1358 allelen 15 en 16 gedetecteerd. Wanneer het DNA-profiel afkomstig is van één persoon, worden per locus doorgaans één of twee allelen waargenomen. Dat komt doordat een individu van elk locus meestal twee kopieën bezit: één geërfd van de moeder en één van de vader. Deze allelen kunnen identiek zijn (homozygoot) of verschillend (heterozygoot). Dit geheel van allelen over de diverse loci vormt samen het DNA-profiel, dat vervolgens gebruikt kan worden voor vergelijking met andere DNA-profielen.

SIN-nummer	ABCD1234
Beschrijving van het staal	Wisser A
Staalnummer	AA123
AMEL	XY
D3S1358	15,16
D1S1656	14,16.3
D2S441	13,14
D10S1248	12,14
D13S317	11
PentaE	8,11
D16S539	12,15
D18S51	16,18
D2S1338	17,20
CSF1PO	9,11
PentaD	12
TH01	7,9
vWA	16,18
D21S11	30,32
D7S820	10,12
D5S818	10,11
TPOX	6,9
D8S1179	13,16
D12S391	19,21
D19S433	15,14.2
SE33	17,23
D22S1045	14,16
FGA	21,24

SCHEMA 7. Interpretatie van DNA-profielen aan de hand van overeenstemming.

De resultaten worden geëvalueerd aan de hand van een likelihood ratio die wordt vertaald in een verbale schaal.

Dit schema toont hoe DNA-profielen worden geïnterpreteerd wanneer ze met elkaar vergeleken worden. Wanneer er een overeenstemming wordt vastgesteld, wordt de sterkte van deze overeenkomst geëvalueerd met behulp van een likelihood ratio (LR). Zo'n LR wordt bepaald voor een specifiek paar hypotheses, zoals bijvoorbeeld 'het DNA is afkomstig van persoon X' versus 'het DNA is afkomstig van een niet verwant, onbekend persoon'. De LR geeft aan in welke mate de resultaten de ene hypothese meer ondersteunen ten opzichte van de andere. Deze numerieke waarde wordt vervolgens vertaald naar een verbale schaal. Het resultaat is niet informatief, wanneer de bekomen resultaten de vooropgestelde hypothesen ongeveer even sterk ondersteunen. Wanneer er geen overeenstemming werd vastgesteld, betekent dit dat de twee DNA-profielen niet of onvoldoende met elkaar overeenkomen. Dit resultaat is onder andere te verwachten wanneer de geanalyseerde stalen niet afkomstig zijn van dezelfde bron.

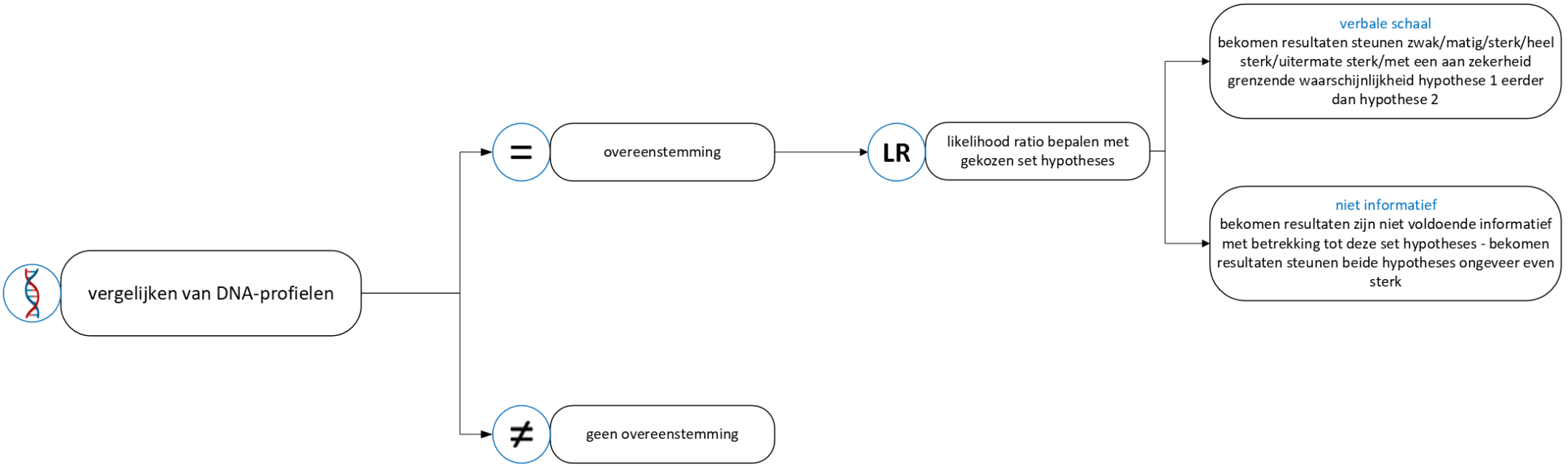

SCHEMA 8. Overzicht van nationale en internationale DNA-gegevensbanken.

Dit schema geeft een overzicht van de nationale DNA-gegevensbanken waarin Belgische DNA-profielen worden geregistreerd en de mogelijke internationale DNA-vergelijkingen. De Belgische DNA-databanken omvatten 3 operationele DNA-databanken (criminalistiek, veroordeelden en vermiste personen) en 1 niet operationele (intervenanten). De Prüm uitwisseling en de bevraging van de Interpol DNA-databanken maken de vergelijking van DNA-profielen tussen landen mogelijk. Deze databanken ondersteunen het opsporingsonderzoek door mogelijke matches tussen DNA-profielen te detecteren.

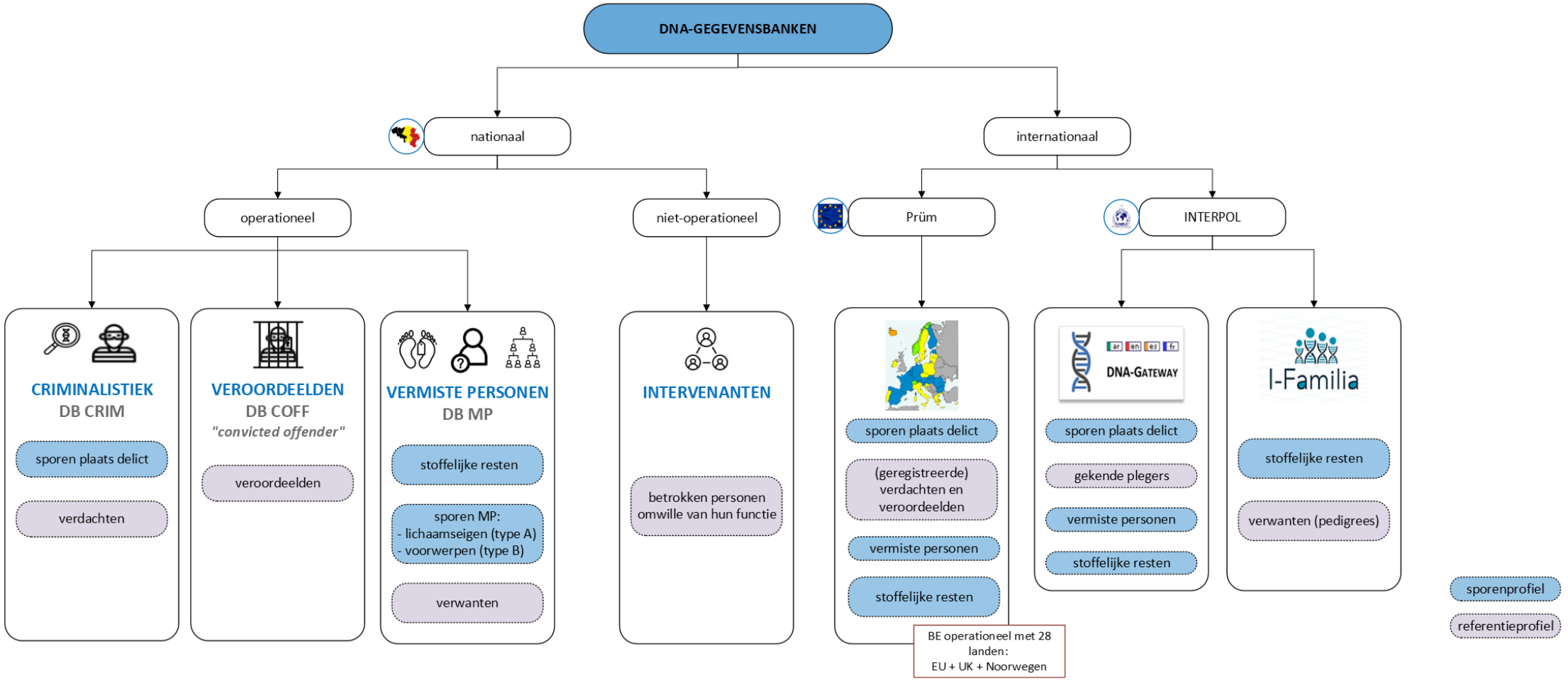

SCHEMA 9. Vergelijking van DNA-profielen op nationaal en internationaal niveau.

Dit schema toont hoe DNA-profielen na opname in 1 van de 3 nationale DNA-gegevensbanken automatisch worden vergeleken op nationaal en internationaal niveau. Enkel enkelvoudige DNA-profielen komen in aanmerking voor de Prüm uitwisseling; de automatische bevraging van de Interpol DNA-databanken beperkt zich tot de DNA-profielen uit de DNA-databank Vermiste Personen. Indien er geen overeenkomst wordt gevonden, volgt een eenvoudige kennisgeving. Overeenkomsten worden gerapporteerd aan de hand van een omstandige kennisgeving en cluster.

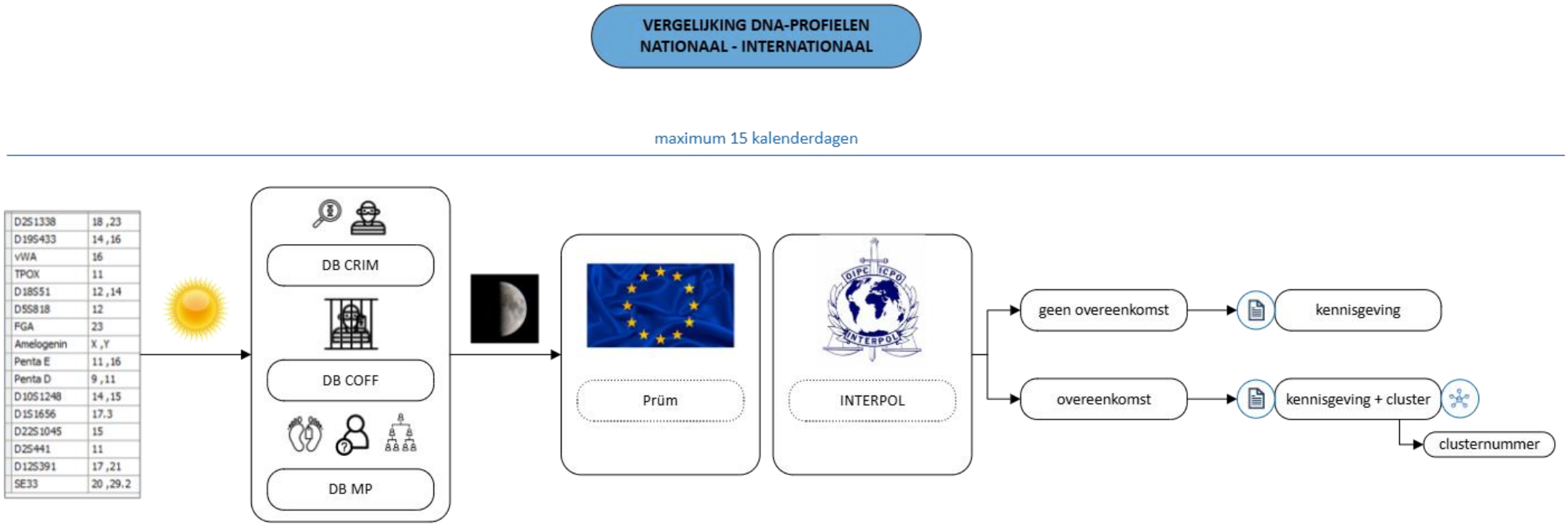

SCHEMA 10. Vergelijking tussen familiale zoeking en grootschalig verwantschapsonderzoek.

Dit schema vergelijkt twee benaderingen om verwantschap te onderzoeken op basis van een niet-geïdentificeerd DNA-profiel. Bij familiale zoeking wordt gezocht naar mogelijke eerstegraadsverwanten van het niet-geïdentificeerd (enkelvoudig) sporenprofiel door het te vergelijken met in de DNA-gegevensbanken geregistreerde referentieprofielen (verdachten en veroordeelden). Bij grootschalig verwantschapsonderzoek wordt het DNA-profiel vergeleken met een grote groep personen geselecteerd op basis van contextinformatie, met als doel mogelijke verwanten of de donor van het niet-geïdentificeerd sporenprofiel op te sporen. De DNA-profielen van deze personen zijn (en worden) niet geregistreerd in de DNA-gegevensbanken.

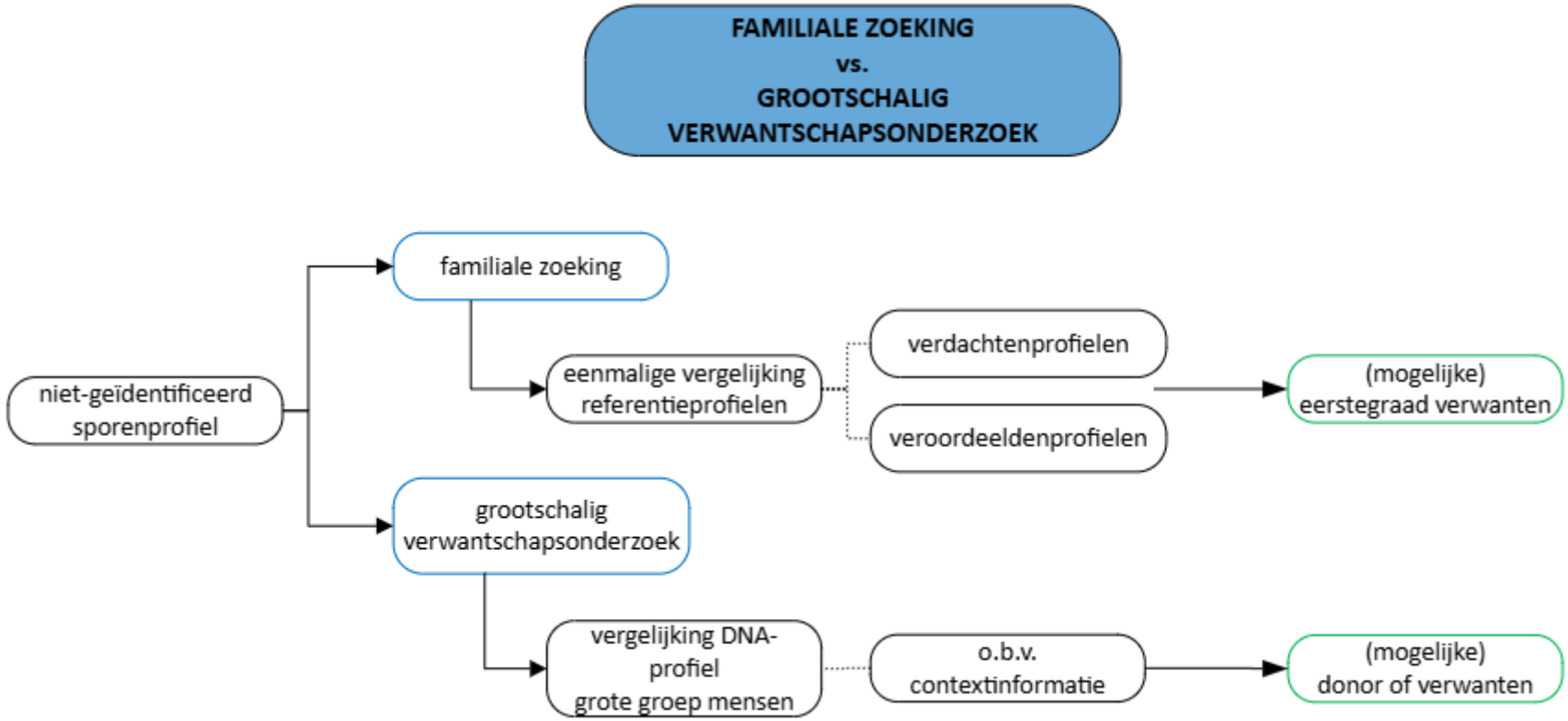

SCHEMA 11. Overzicht van formulieren gebruikt bij de vergelijking van DNA-profielen door de dienst Nationale DNA-gegevensbanken van het NICC.

Dit schema geeft een overzicht van de verschillende formulieren die worden gebruikt bij de rapportage van de overeenkomsten die worden bekomen na de vergelijking van DNA-profielen door de dienst Nationale DNA-gegevensbanken. Afhankelijk van het type DNA-profiel en de context van de vergelijking worden specifieke formulieren gebruikt, zoals voor autosomale, Y-chromosomale of mitochondriale DNA-profielen, rechtstreekse vergelijkingen, verwantschapsonderzoek of familiale zoeking. Het gebruik van deze formulieren zorgt voor een gestandaardiseerde rapportering van de positieve resultaten.

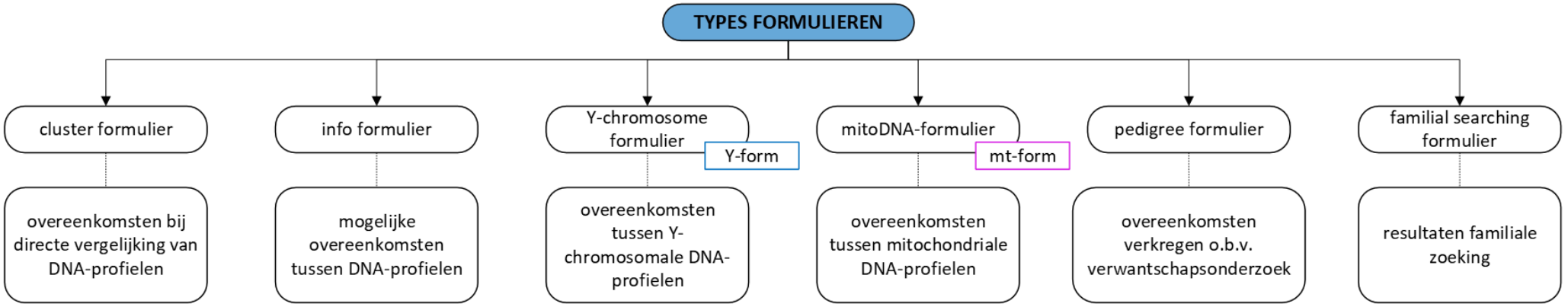

ALFABETISCHE LIJST

TERM	VERKLARING
1:1 tape lifting techniek	De opname van microsporen, zoals o.a. haren, vezels, micropartikels bloed, botanische resten en DNA, met behulp van kleefstroken op een stoffelijk overschot bij vermoeden van geweldpleging.
16S RNA	Een gen uit het mitochondriaal DNA waarvan (een deel van) de sequentie wordt bepaald met als doel diersoortbepaling door DNA-barcoding.
Accreditatie	De formele erkenning van de technische competenties van een laboratorium. Het stelt laboratoria in staat hun betrouwbaarheid aan te tonen.
Achtergrond DNA	Het DNA dat in een spoor aanwezig is, maar niet relevant is voor het dossier, en waarvan de herkomst onbekend is. Het DNA kan niet gelinkt worden aan een gekende persoon of activiteit. Een voorbeeld is DNA op kleding dat niet afkomstig is van de drager, noch van een handeling gelinkt aan de feiten. Achtergrond DNA is verschillend van prevalent DNA.
Afgeleid DNA-profiel	Het DNA-profiel van een andere persoon dan de gekende of veronderstelde bijdrager aan een mengprofiel. Doordat het profiel van die gekende of veronderstelde DNA-donor beschikbaar is, kan het profiel van een andere bijdrager worden afgeleid door het bekende profiel eruit te filteren.
Alfa-amylasetest	Een test die de mogelijke aanwezigheid van speeksel kan aantonen.
Allel (mv. allelen)	Eén van de varianten die kan gedetecteerd worden bij de genetische analyse van een specifieke plaats (locus) in het DNA. Dankzij die variatie kunnen we het DNA van verschillende personen van elkaar onderscheiden. Allelen kunnen van elkaar verschillen op diverse manieren. Een voorbeeld is een verschillend aantal herhalingen van een kort stukje DNA.
Allelfrequentie	De geschatte frequentie waarin een allel voorkomt in een bepaalde populatie.

TERM	VERKLARING
AMEL	Afkorting voor "amelogenin"
Amelogenin (afk. AMEL)	Een specifieke plaats, of locus, in het DNA dat een biologische geslachtsbepaling toelaat van de donor(en) van dat DNA.
Amplificatie kit	Een commerciële of in-house ontwikkelde kit waarmee specifieke stukjes DNA kunnen worden vermenigvuldigd.
Anti-hemoglobinetest	Een test die de mogelijke aanwezigheid van menselijk bloed kan opsporen via antilichamen die specifiek gericht zijn tegen menselijk hemoglobine.
Antilichaam	Een eiwit dat zich specifiek bindt aan een bepaalde doelwitstructuur.
Artefact	Een resultaat van een DNA-analyse dat geen allel vertegenwoordigt en dat verwijderd wordt tijdens de controle van de analyseresultaten. Een artefact kan bijvoorbeeld ontstaan door een fout bij de DNA-amplificatie of elektroforese.
Autosomaal DNA	Het DNA dat zich in de 22 paar autosomale chromosomen bevindt in de menselijke celkern.
Autosomale DNA-analyse	De DNA-analyse van specifieke locaties op de autosomale chromosomen. De analyse van autosomale STR-loci betreft de klassieke of standaard DNA-analyse in forensische context.
Autosomaal DNA-profiel	Een alfanumerieke code die bepaald wordt door de analyse van specifieke plaatsen (loci) in het autosomaal DNA waarvan de DNA-sequentie kan verschillen tussen individuen. Bij een klassieke of standaard autosomale DNA-analyse zijn dit STR-loci. Het profiel is een opsomming van de varianten (allelen) die in het onderzochte staal werden gedetecteerd op die plaatsen (loci) in het autosomaal DNA.
Autosomaal chromosoom	Eén van de chromosomen waarin het menselijk DNA in de celkern geordend is en dat geen geslachtschromosoom is. De celkern bevat normaliter 22 paar autosomale chromosomen en één paar geslachtschromosomen.
Autosomale STR	Een Short Tandem Repeat op een autosomaal chromosoom.
Autosoom	Alternatieve benaming voor "autosomaal chromosoom"

TERM	VERKLARING
Azoöspermisch sperma	Ejaculaat dat geen spermacellen bevat als gevolg van een medische toestand.
Bayesiaans Model	Een rekenmodel op basis van de regel van Bayes dat gebruikt wordt in forensisch onderzoek bij de evaluatie van onderzoeksresultaten.
Bayesiaans Netwerk	Een grafische representatie op basis van de regel van Bayes die het uitvoeren van complexe kansberekeningen ondersteunt, ook bij de evaluatie van onderzoeksresultaten in forensisch onderzoek.
BELAC	Belgische accreditatie-instelling
Beschuldigende hypothese	Een stelling die bijvoorbeeld aanneemt dat het DNA afkomstig is van een welbepaald persoon. De mate waarin de onderzoeksresultaten deze stelling ondersteunen wordt afgewogen ten opzichte van een verdedigende hypothese aan de hand van een likelihood ratio.
Bevestigd allel	Een resultaat van een DNA-analyse dat beschouwd wordt als een allel, en niet als een artefact.
Bewijskracht	De mate waarin onderzoeksresultaten één hypothese sterker ondersteunen dan een alternatieve hypothese, vaak uitgedrukt met een likelihood ratio. De bewijskracht is een wetenschappelijke evaluatie die door de gerechtsdeskundige wordt bepaald.
Bewijswaarde	De mate waarin onderzoeksresultaten één hypothese sterker ondersteunen dan een alternatieve hypothese, rekening houdend met de volledige juridische context van een dossier. De bewijswaarde wordt niet bepaald door de gerechtsdeskundige.
Biogeografische oorsprong	De inschatting van de geografische herkomst van een individu of de donor van een biologisch spoor op basis van specifieke genetische merkers die variatie vertonen tussen verschillende populaties.
Biologisch spoor	Biologisch materiaal aangetroffen op een plaats delict, lichaam(sdeel) of overtuigingsstukken en van ongekende oorsprong.

TERM	VERKLARING
Biologische verwantschap	De genetische relatie tussen twee personen die een gemeenschappelijke voorouder hebben. De mate van overeenkomst tussen hun DNA-profielen is afhankelijk van het aantal generaties dat hen scheidt van een gemeenschappelijke voorouder.
Biologische vloeistof	Een vloeistof die door een lichaam geproduceerd wordt zoals sperma(vloeistof), vaginale secretie, menstruele secretie, speeksel, neusvocht, tranen, zweet, moedermelk, urine, uitwerpselen en bloed.
Blanco	Een staal waarvan wordt aangenomen dat het geen DNA (boven een bepaalde concentratie) bevat en waarvan wordt verwacht dat er bij DNA-analyse niet meer dan een beperkt aantal (drop-in) allelen worden bekomen. Dit is een contaminatie controle.
Bloedspoorpatroonanalyse	Het onderzoek van de grootte, vorm, distributie en locatie van bloedsporen om vast te stellen op welke wijze de bloedsporen zijn ontstaan.
Buitenlandse DNA-gegevensbanken	De DNA-gegevensbanken opgericht en beheerd door andere Staten van de Europese Unie en door landen waarmee een verdrag is afgesloten dat de uitwisseling van DNA-profielen voorziet met het oog op de strafprocedure, of ten einde onbekende overledenen direct of indirect te kunnen identificeren, of om de opsporing van vermiste personen te vergemakkelijken.
CAD-nummer	Het uniek referentienummer waaronder stoffelijke resten gekend zijn bij de Cel Vermiste Personen van de federale politie.
Capillaire elektroforese (afk. CE)	Een vorm van elektroforese waarbij stukjes DNA onder invloed van een elektrisch veld in een dunne capillaire buis worden gescheiden op basis van grootte. De gescheiden stukjes DNA worden gevisualiseerd met behulp van fluorescerende componenten die in een voorafgaande analysestap werden ingebouwd.
CE	Afkorting voor "capillaire elektroforese"
CE-DNA-profiel	Een DNA-profiel verkregen aan de hand van capillaire elektroforese.

TERM	VERKLARING
Cel Vermiste Personen	De binnen de Federale Politie opgerichte Cel Vermiste Personen biedt ondersteuning, expertise en coördinatie in het kader van het onderzoek bij een onrustwekkende verdwijning en tijdens het identificatieonderzoek van een lichaam(sdeel).
Celkern	Onderdeel van een lichaamscel dat functioneert als het controlecentrum. Het bevat en beschermt het kern DNA.
Celmateriaal	De inhoud van een lichaamscel.
CGI	Directie Internationale Politiesamenwerking van de Federale Politie, verantwoordelijk voor het beleid, de ontwikkeling, de coördinatie, het beheer en de opvolging van de internationale politiesamenwerking voor de Geïntegreerde Politie. Deze dienst staat onder andere in voor de verwerking van de internationale politionele informatie en de relaties met Europese en internationale organisaties (bv. Interpol).
Chain-of-custody	Het vastleggen van het traject dat een overtuigingsstuk aflegt vanaf de inbeslagname. Deze keten der bewijsvoering documenteert chronologisch hoe het stuk verpakt is en waar het zich bevindt, met als doel de integriteit van het stuk te waarborgen.
Chemiluminescentie	Het uitzenden van licht als gevolg van een chemische reactie, bijvoorbeeld bij contact van luminol of lumiscene met latente bloedsporen.
Chromosoom	De compacte structuur waarin DNA-moleculen samen met eiwitten verpakt worden.
Cluster	Een verzameling van DNA-profielen opgesteld in het kader van verschillende gerechtelijke dossiers die de hypothese ondersteunt dat eenzelfde persoon aan de oorsprong ligt van deze DNA-profielen, eerder dan verschillende niet-verwante, onbekende personen uit dezelfde populatie.
Clusternummer	Elke cluster wordt geïdentificeerd aan de hand van een uniek clusternummer. Telkens wanneer er een nieuw DNA-profiel aan een reeds bestaande cluster wordt toegevoegd, wordt die bijgewerkt en krijgt het een hoger versienummer.

TERM	VERKLARING
Coderende sequenties	Delen van het DNA die een rol spelen in de bepaling van de fysiologische, morfologische en psychologische kenmerken van een individu.
CODIS	Afkorting voor "Combined DNA Index System".
Combined DNA Index System (afk. CODIS)	Een computerprogramma ontwikkeld door de FBI voor het beheren en vergelijken van DNA-profielen aan de hand van vaste, door de DNA-gegevensbank deskundige vastgelegde, algoritmes.
Commerciële DNA-gegevensbanken	Publiekrechtelijke DNA-gegevensbanken waarin DNA-profielen worden geregistreerd van burgers die op vrijwillige basis en tegen betaling, een DNA-profilering lieten uitvoeren door een D(irect)T(o)C(onsumer) bedrijf met o.a. als doel hun verwanten te vinden of hun biogeografische afkomst te achterhalen.
Complex DNA-profiel	Een sporenprofiel dat moeilijk te interpreteren is, doordat het bijvoorbeeld afkomstig is van meerdere personen en/of drop-in en drop-out vertoont. Het profiel kan onbruikbaar zijn voor vergelijking, omdat er een verhoogde kans is dat het DNA-profiel van een persoon toevallig overeenkomt met het sporenprofiel.
Contactspoor	Een biologisch spoor gevormd door contact. Het DNA in het spoor kan afkomstig zijn van een persoon die de bemonsterde locatie heeft aangeraakt, al dan niet met de blote huid, maar ook van een andere persoon via indirecte overdracht.
Contaminatie	De overdracht van DNA, of biologisch materiaal dat DNA bevat, van intervenanten, stalen, reagentia, labo-materiaal of overtuigingsstukken naar een ander stuk of staal, bijvoorbeeld op de plaats delict, of in het DNA-laboratorium.
Contaminatie controle	De kwaliteitscontrole waarbij wordt gecontroleerd of DNA van een persoon, overtuigingsstuk of staal in een ander staal terecht kan zijn gekomen.
Contextinformatie	Informatie uit het dossier, zoals medische verslagen of PVs, die belangrijk is bij de keuze van onderzoeksmethodes en de interpretatie van de onderzoeksresultaten. Wanneer er

TERM	VERKLARING
	later nieuwe informatie beschikbaar is, kan dat betekenen dat de resultaten opnieuw moeten geëvalueerd worden.
Controle regio	Een regio in het mitochondriaal DNA waarin relatief gezien meer genetische variaties worden aangetroffen dan in andere regio's van datzelfde DNA.
Coördinatiewaarde	De waarde van een spoor die aangeeft dat de analyse van het spoor kan toelaten de link te leggen met gerelateerde misdrijven.
Correctiefactor θ of Fst	Een parameter die bij de bepaling van de bewijskracht, bijvoorbeeld via de likelihood ratio, rekening houdt met het bestaan van genetische subpopulaties binnen de onderzochte populatie. Bijvoorbeeld cultureel geïsoleerde subgroepen waarin de frequentie van bepaalde DNA-varianten (allelen) kan afwijken van de bredere populatie.
CrimeLite	Een voorbeeld van een forensische lichtbron. Zie definitie "forensische lichtbron".
D-fractie	Het materiaal waarop de biologische sporen zaten, zoals een stukje stof of een wisser, en dat overblijft na een DNA-extractie. Dit materiaal wordt gescheiden van het DNA-extract.
DAPI	Een fluorescerende blauwe kleurstof die zich bindt aan DNA. Het maakt het DNA zichtbaar met behulp van fluorescentiemicroscopie. DAPI-kleuring wordt onder andere gebruikt om het aantal celkernen in haarwortels te bepalen.
DB COFF	Afkorting voor "DNA-gegevensbank "Veroordeelden". Verwijst naar *convicted offender*.
DB CRIM	Afkorting voor "DNA-gegevensbank "Criminalistiek"
DB MP	Afkorting voor "DNA-gegevensbank "Vermiste Personen". Verwijst naar *missing persons*.
Delictgerelateerd spoor	Een spoor dat is ontstaan bij handelingen tijdens het delict.
Dienst Nationale DNA-Databanken van het NICC	Eenheid binnen het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC) die instaat voor het beheer van de Belgische DNA-gegevensbanken. De dienst zorgt voor de registratie, vergelijking en rapportering van DNA-overeenkomsten tussen gerechtelijke

TERM	VERKLARING
	dossiers in het kader van strafonderzoek en identificatie van onbekende personen, conform de Belgische DNA-wetgeving.
Diersoortbepaling	Een methode waarbij DNA wordt gebruikt om te bepalen van welke diersoort het DNA in een staal afkomstig is, bijvoorbeeld via DNA-barcoding.
Differentiële lysis	Het scheiden van spermacellen van andere cellen in een staal door gebruik te maken van de hogere weerstand van spermacellen tegen lysis. Het staal wordt hierbij opgesplitst in twee fracties, frac. S en frac. C. Van elke fractie kan vervolgens een DNA-profiel worden opgesteld.
Directe overdracht	Alternatieve benaming voor "directe transfer"
Directe transfer	De rechtstreekse overdracht van het DNA van een persoon naar de bemonsterde locatie, zonder tussenstappen. Dit gebeurt bijvoorbeeld via o.a. huidcontact, bloedspatten of ejaculatie.
DIS	Afkorting voor "DNA Index System". Verwijst naar "Dienst Nationale DNA-Databanken van het NICC".
Discriminerend vermogen	De mate waarin de DNA-profielen van verschillende individuen, opgesteld via een specifiek type DNA-analyse, van elkaar kunnen onderscheiden worden. Bij een analyse met een lager discriminerend vermogen is het risico op toevallige gelijkenissen tussen profielen van verschillende personen groter.
DISP-nummer	Het referentienummer waaronder een vermiste persoon gekend is bij de Cel Vermiste Personen van de federale politie.
DNA	Desoxyribonucleïnezuur. Een macromolecule die bestaat uit twee complementaire strengen, zijnde een aaneenschakeling van vier soorten nucleotiden met basen adenine (A), guanine (G), cytosine (C) en thymine (T), die samen een dubbele helix vormen. Het is de drager van de genetische informatie van een individu, gecodeerd in de volgorde van nucleotiden, en speelt een cruciale rol in hoe een lichaam eruitziet en functioneert.

TERM	VERKLARING
DNA-amplificatie	De vermenigvuldiging van welbepaalde stukjes DNA, zodat zelfs uit zeer kleine hoeveelheden DNA profielen kunnen worden opgesteld.
DNA-analyse	In forensische context verwijst dit voornamelijk naar de analyse met als doel het opstellen van een DNA-profiel.
DNA-barcoding	Een methode waarbij specifieke stukjes DNA worden geanalyseerd om te bepalen van welke soort of soorten het DNA in een staal afkomstig is. Deze stukjes DNA verschillen weinig binnen eenzelfde soort, maar juist sterker tussen tussen verschillende soorten.
DNA-BE-codenummer	Een uniek referentienummer dat toegekend wordt door de nationale DNA-cel aan een DNA-profiel van een verdachte of veroordeelde om de identiteit van de verdachte of veroordeelde te pseudonimiseren.
DNA-BE-MP-codenummer	Een uniek referentienummer dat toegekend wordt door de nationale DNA-cel aan een DNA-profiel van een verwante van een vermiste persoon met als doel de identiteit van de verwante van een vermiste persoon te pseudonimiseren.
DNA Collection	De dienst bij het NICC die instaat voor de bewaring van referentie-afnames, en hun afgeleide stalen, van verdachten en veroordeelden conform de gewijzigde DNA-wetgeving in strafzaken die in werking trad in 2024.
DNA-degradatie	Het verval of de afbraak van DNA. Omgevingsfactoren zoals temperatuur, vochtigheid en blootstelling aan zonlicht kunnen dit proces beïnvloeden.
DNA-extract	Het DNA dat geïsoleerd en opgezuiverd werd uit een staal.
DNA-extractie	Een proces waarbij DNA wordt geïsoleerd en opgezuiverd uit een staal. Dit resulteert in een DNA-extract.
DNA-fenotypering	Een techniek waarmee, door middel van DNA-analyse, bepaalde zichtbare uiterlijke kenmerken van een persoon kunnen worden voorspeld met een bepaalde foutenmarge.

TERM	VERKLARING
DNA Gateway	Internationale DNA-gegevensbank beheerd door Interpol, die naast sporenprofielen (gevrijwaard op plaats delict) en referentieprofielen van gekende plegers ook sporenprofielen van vermiste personen en niet-geïdentificeerde menselijke resten bevat.
DNA-gegevensbank "Criminalistiek" (afk. DB CRIM)	De Belgische DNA-gegevensbank die de DNA-profielen van aangetroffen sporen bevat die beantwoorden aan goedkeuringscriteria ter opname in de DNA-gegevensbank. De referentieprofielen van verdachten worden ook opgenomen in deze DNA-gegevensbank wanneer ze een overeenstemming vertonen met een sporenprofiel uit hetzelfde dossier en/of met een eerder geregistreerd profiel in de nationale DNA-gegevensbanken. In deze gegevensbank worden zowel autosomale als Y-STR en mtDNA-profielen opgeslagen. Er is geen afzonderlijke gegevensbank voor de Y-STR of mtDNA-profielen.
DNA-gegevensbank "Intervenanten"	De Belgische DNA-gegevensbank die de DNA-profielen bevat van personen die omwille van hun functie en in die hoedanigheid direct of indirect betrokken zijn bij de opsporing, analyse en verwerking van aangetroffen sporen. Deze gegevensbank is nog niet operationeel.
DNA-gegevensbank "Vermiste Personen" (afk. DB MP)	De Belgische DNA-gegevensbank die de DNA-profielen bevat van ongeïdentificeerde menselijke resten, van vermiste personen (opgesteld aan de hand van een lichaamseigen staal of gebruiksvoorwerp van de vermiste persoon), en van verwanten van vermiste personen. Voor opname in de DB MP worden enkel DNA-profielen van eerstegraads verwanten aanvaard: ouders, broer, zus en kind. In het geval van een kind kan ook de andere biologische ouder worden geregistreerd. Voor ouders en kinderen volstaat het profiel van één persoon; voor broers en zussen zijn minstens twee verwanten vereist. Zowel autosomale als Y-STR en mtDNA-profielen kunnen worden opgenomen. Er bestaat geen afzonderlijke gegevensbank voor Y-STR of mtDNA-profielen.
DNA-gegevensbank "Veroordeelden" (afk. DB COFF)	De Belgische DNA-gegevensbank die de DNA-profielen bevat van personen die veroordeeld zijn voor een specifiek misdrijf (of voor een poging tot het plegen van deze misdrijven), bij wet vastgelegd. In deze gegevensbank kunnen zowel autosomale als Y-STR

TERM	VERKLARING
	en mtDNA-profielen worden geregistreerd. Er is geen afzonderlijke gegevensbank voor de Y-STR of mt DNA-profielen.
DNA Index System (afk. DIS)	De Dienst Nationale DNA-Databanken van het NICC.
DNA-isolaat	Alternatieve benaming voor "DNA-extract"
DNA-isolatie	Alternatieve benaming voor "DNA-extractie"
DNA-kwantificatie	De bepaling van de DNA-concentratie van een DNA-extract, meer bepaald de totale DNA-concentratie en eventueel ook de concentratie mannelijk DNA. Hierbij kan ook de mate van DNA-degradatie en inhibitie worden gemeten. Op basis van de bekomen resultaten wordt bepaald of het nuttig is om de DNA-analyse verder te zetten, en met behulp van welke techniek.
DNA-molecule	Alternatieve benaming voor "DNA"
DNA-nucleotidesequentie	Alternatieve benaming voor "DNA-sequentie"
DNA-polymorfisme	Een variatie in de DNA-sequentie op een specifieke plaats, of locus, in het DNA. De verschillende varianten worden allelen genoemd.
DNA-profiel	Een alfanumerieke code die bepaald wordt door de analyse van specifieke plaatsen (loci) in het DNA waarvan de DNA-sequentie kan verschillen tussen individuen. Het profiel is een opsomming van de varianten (allelen) die gedetecteerd werden op die loci in het onderzochte staal. Dit kan verschillende types DNA betreffen, zoals autosomaal DNA, Y-chromosomaal DNA en mitochondriaal DNA.
DNA-profilering	Het opstellen van een DNA-profiel.
DNA-sequenering	Het bepalen van de volgorde van de nucleotiden, met basen A, T, G en C, in DNA.
DNA-sequentie	De specifieke volgorde van de nucleotiden, met basen A, T, C of G, in DNA.

TERM	VERKLARING
DNA-wet	De Belgische wet van 22 maart 1999 betreffende de identificatieprocedure via DNA-onderzoek in strafzaken waarvan de meest recente wijzigingen op 7 maart 2024 werden ingevoerd.
Dossiernummer	Uniek nummer (XXX/XX) dat door een onderzoeksrechter aan een dossier wordt toegekend.
Drop-in	De aanwezigheid van één tot enkele allelen in een DNA-profiel die niet uit het onderzochte staal afkomstig zijn en die niet opnieuw kunnen worden aangetoond. Het is niet hetzelfde als contaminatie en de bron van dit DNA is niet te achterhalen.
Drop-out	De afwezigheid van één of meerdere allelen in een DNA-profiel, hoewel ze aanwezig zijn in het DNA in het staal. Mogelijke oorzaken zijn een te kleine hoeveelheid DNA, DNA-degradatie en de aanwezigheid van inhibitoren.
DVI	De dienst Disaster Victim Identification bij de Federale Politie. Deze dienst treedt op bij de identificatie van niet-geïdentificeerde lichamen of lichaamsdelen wanneer er concrete, aanwijzingen zijn m.b.t. de identiteit.
DVI-nummer	Het referentienummer waaronder stoffelijke resten gekend zijn bij DVI van de federale politie.
EDTA	Een middel dat kan worden toegevoegd aan bloedafnames om ze te stabiliseren voor bijvoorbeeld toekomstig DNA-onderzoek.
Eenvoudige kennisgeving	Briefwisseling opgesteld door de Dienst Nationale DNA-databanken wanneer een vergelijking met de DNA-gegevensbanken een negatief resultaat oplevert (geen (significante) overeenkomst, tussen verschillende dossiers).
Elektroferogram	De grafische weergave van ruwe data verkregen door elektroforese. Het is een piekenpatroon dat de grootte en hoeveelheid van de stukjes DNA in een staal weergeeft. Dit piekenpatroon wordt omgezet in een DNA-profiel.

TERM	VERKLARING
Elektroforese	De scheiding van de stukjes DNA in een staal volgens grootte en de visualisatie van die gescheiden stukjes aan de hand van fluorescerende componenten. Deze componenten werden ingebouwd tijdens een voorafgaande analysestap.
Eliminatiegegevensbank	Een verzameling van DNA-profielen van intervenanten die door een forensisch DNA-laboratorium wordt beheerd en die intern gebruikt wordt voor contaminatie controle. Het is verschillend van de Nationale DNA-gegevensbank "Intervenanten".
EMPOP	De EDNAP Mitochondrial DNA Population Database (EMPOP) is een populatiegegevensbank van menselijk mitochondriaal DNA, verkregen door een internationale samenwerking. Deze gegevensbank laat toe het risico in te schatten dat mtDNA-profielen toevallig overeenstemmen.
Enkelvoudig DNA-profiel	Een DNA-profiel waarvan kan aangenomen worden dat het afkomstig is van één persoon.
Epitheelfractie	De fractie van een staal (frac. S) dat na differentiële lysis mogelijk het DNA van niet-spermacellen bevat, wordt soms de epitheelfractie genoemd. Hoewel differentiële lysis doelt op het scheiden van niet-spermacellen van spermacellen, is deze scheiding niet altijd volledig. Beide fracties kunnen DNA bevatten van verschillende celtypes. We kunnen niet met zekerheid zeggen welke celtypes in elke fractie aanwezig zijn.
Exclusie	Een conclusie waarbij een persoon wordt uitgesloten als mogelijke bijdrager aan een DNA-profiel. Deze conclusie is gebaseerd op de beschikbare onderzoeksresultaten en contextinformatie op dat moment, evenals de gebruikte interpretatiecriteria.
Familiale zoeking	Bij een familiale zoeking (Engels: familial searching) wordt een niet-geïdentificeerd sporenprofiel eenmalig vergeleken met alle referentieprofielen (verdachten en veroordeelden) geregistreerd in de Belgische DNA-gegevensbanken aan de hand van een type verwantschapsanalyse die toelaat niet de donor zelf, maar wel (mogelijke) eerstegraad verwanten van de donor van het sporenprofiel op te sporen. Een familiale zoeking is gebaseerd op de geregistreerde autosomale STR-referentieprofielen.

TERM	VERKLARING
Familial searching formulier	De weergave van de resultaten van een familiale zoeking in tabelvorm. Het omvat een geordende lijst van maximaal 150 kandidaat-verwanten, gerangschikt van hoge naar lage waarschijnlijkheid (op basis van LR berekening).
Familias	Een voorbeeld van software die gebruikt wordt voor de berekening van de likelihood ratio in verwantschapsonderzoek.
FIGG	Afkorting voor "forensische investigatieve genetische genealogie"
Fluorescentiemicroscopie	Een microscopietechniek die gebruik maakt van fluorescentie om bijvoorbeeld spermatozoïden te visualiseren.
Forensisch adviseur	Een generalist in de forensische wetenschappen die zelf geen expertises uitvoert, maar magistraten en onderzoekers bijstaat en adviseert over de wetenschappelijke mogelijkheden binnen hun dossier.
Forensisch DNA-laboratorium	Een onderzoekslaboratorium dat voldoet aan de door de Koning bepaalde erkenningsvoorwaarden voor DNA-onderzoek in strafzaken.
Forensisch stappenplan (afk. FOSTA)	Het document dat in een ZSG wordt opgemaakt wanneer een slachtoffer zich aanbiedt na seksueel geweld. Het bevat informatie met betrekking tot het slachtoffer, de feiten, het uitgevoerde medisch onderzoek, de afgenomen stalen en de in beslag genomen kledij.
Forensische investigatieve genetische genealogie (afk. FIGG)	Het gebruik van SNP-gegevensbanken met als doel verwanten van de onbekende donor van een sporenprofiel of menselijke overblijfselen op te sporen. De verwantschap van potentiële verwanten aan de onbekende donor kan vervolgens door genealogen en via politioneel onderzoek nagegaan worden.
Forensische lichtbron	Een lichtbron die gebruikt wordt om biologische sporen zoals sperma, speeksel, bloed en urine zichtbaar te maken op overtuigingsstukken. Dergelijke sporen, maar ook niet-biologische sporen, kunnen oplichten wanneer ze worden belicht met licht van een specifieke golflengte. Bijkomend onderzoek naar de aard van de oplichtende sporen is dus nodig. Bovendien is het mogelijk dat sommige biologische sporen helemaal niet oplichten.

TERM	VERKLARING
FOSTA	Afkorting voor "forensisch stappenplan"
Frac. C	Fractie van een staal dat na differentiële lysis mogelijk het DNA bevat van spermacellen. Hoewel differentiële lysis doelt op het scheiden van niet-spermacellen van spermacellen, is deze scheiding niet altijd volledig. Beide fracties, frac. C en frac. S, kunnen DNA bevatten van verschillende celtypes. We kunnen niet met zekerheid zeggen welke celtypes in elke fractie aanwezig zijn.
Frac. S	Fractie van een staal dat na differentiële lysis mogelijk het DNA van niet-spermacellen bevat. Hoewel differentiële lysis doelt op het scheiden van niet-spermacellen van spermacellen, is deze scheiding niet altijd volledig. Beide fracties, frac. C en frac. S, kunnen DNA bevatten van verschillende celtypes. We kunnen niet met zekerheid zeggen welke celtypes in elke fractie aanwezig zijn.
Geen bruikbaar resultaat	Een DNA-profiel van een spoor dat niet bruikbaar is voor vergelijking met het DNA-profiel van een persoon, doordat het te complex en/of te onvolledig is. Het risico dat het DNA-profiel van een betrokken persoon per toeval overeenstemt met dit sporenprofiel is te groot.
Geen overeenkomst	Alternatieve benaming voor "geen overeenstemming"
Geen overeenstemming	De erkenning dat twee DNA-profielen niet of onvoldoende overeenstemmen, zoals we onder andere zouden verwachten als de geanalyseerde stalen niet van eenzelfde bron afkomstig zijn. Dit is gebaseerd op de beschikbare onderzoeksresultaten en contextinformatie op dat moment, evenals de gebruikte interpretatiecriteria.
Geëxtraheerd DNA	Alternatieve benaming voor "DNA-extract"
Geïnhibeerde DNA-analyse	Een DNA-analyse die geremd wordt door de aanwezigheid van inhibitoren in het DNA-extract. De resultaten zijn bijgevolg mogelijks onvolledig. Zie ook definitie "inhibitie" en "inhibitor".

TERM	VERKLARING
Geïsoleerd DNA-profiel	Een DNA-profiel dat kan worden behandeld als een enkelvoudig DNA-profiel en dat geïsoleerd werd uit een mengprofiel. Dit profiel bestaat uit allelen die een veel grotere intensiteit vertonen in het elektroferogram dan de allelen van de andere bijdrager(s) aan het mengprofiel.
Geïsoleerd hoofdprofiel	Alternatieve benaming voor "geïsoleerd DNA-profiel"
Genetisch profiel	Alternatieve benaming voor "DNA-profiel"
Genetisch systeem	Een specifieke plaats, of locus, in het DNA waarvan de DNA-sequentie kan verschillen tussen individuen. De verschillende versies noemen we allelen. Door zulke genetische systemen te analyseren, kunnen we het DNA van verschillende personen van elkaar onderscheiden.
Genetische analyse	Alternatieve benaming voor "DNA-analyse"
Genetische merker	Alternatieve benaming voor "genetisch systeem"
Genoom	Het DNA aanwezig in een cel, zowel in de celkern (nucleair DNA of kern-DNA), als in de mitochondriën (mitochondriaal DNA).
Genotype	De allelen waarover een individu beschikt op één of meerdere loci.
Geslachtschromosoom	Het menselijk kern-DNA is onder andere geordend in een paar geslachtschromosomen. Het DNA in de geslachtschromosomen speelt een rol in de bepaling van het biologisch geslacht van een individu. Doorgaans hebben mensen met een vrouwelijk biologisch geslacht twee X-chromosomen en mensen met een mannelijk biologisch geslacht een X- en een Y-chromosoom.
Grootschalig verwantschapsonderzoek	Opsporingsmethode waarbij het DNA-profiel van een grote groep mensen, geselecteerd op basis van contextinformatie, wordt vergeleken met een niet-geïdentificeerd sporenprofiel met als doel de mogelijke donor of verwante van de donor van het spoor op te sporen.

TERM	VERKLARING
H-streng	Een DNA-molecule is opgebouwd uit twee complementaire ketens, die bij het mitochondriaal DNA de L- en H-streng genoemd worden.
Haplotype	Een groep allelen op eenzelfde chromosoom die samen overgeërfd worden van één ouder. Bijvoorbeeld de allelen op het Y-chromosoom die samen overgeërfd worden van vader op zoon, met uitzondering van mutaties.
H2 en Hd	Hypothese 2 en de hypothese 'à décharge' of verdedigende hypothese. Zie definitie "likelihood ratio".
Hemastix®	Een commercieel beschikbare test om de mogelijke aanwezigheid van bloed op te sporen.
Heteroplasmie	De aanwezigheid van verschillende varianten van het mitochondriaal DNA binnen éénzelfde persoon, waarbij één of meerdere bouwstenen verschillend zijn tussen de varianten, en waarbij de verhouding van deze varianten kan verschillen van cel tot cel.
Heterozygoot	Behoudens uitzonderingen heeft ieder persoon twee kopieën van de genetische systemen die zich op de autosomale chromosomen bevinden, één die werd overgeërfd van de moeder en één van de vader. Een persoon bij wie die twee kopieën verschillend zijn, of met de toegepaste DNA-analyse techniek te onderscheiden zijn, is heterozygoot voor dat systeem. Het DNA-profiel van deze persoon bestaat uit 2 verschillende allelen voor dat systeem.
Hexagon OBTI™-test	Een commercieel beschikbare anti-hemoglobine test om de mogelijke aanwezigheid van menselijk bloed op te sporen via antilichamen.
Hit	Alternatieve benaming voor "match"
Homozygoot	Behoudens uitzonderingen heeft ieder persoon twee kopieën van de genetische systemen die zich op de autosomale chromosomen bevinden, één die werd overgeërfd van de moeder en één van de vader. Een persoon bij wie die twee kopieën identiek zijn, of met de toegepaste DNA-analyse techniek niet te onderscheiden zijn, is homozygoot voor dat systeem. Het DNA-profiel van deze persoon bestaat uit 2 dezelfde allelen voor dat systeem.

TERM	VERKLARING
Hoofdbijdrager	De bijdrager aan een mengprofiel waarvan wordt aangenomen dat hij in (veel) grotere mate bijgedragen heeft aan het DNA in het staal dan de overige bijdragers. Dit informeert op geen enkele manier over de mechanismen of acties die hebben geleid tot de deponering van het betreffende biologische materiaal, maar geeft alleen informatie over de herkomst ervan.
H1 en Hp	Hypothese 1 en de hypothese 'à charge' of beschuldigende hypothese. Zie definitie "likelihood ratio".
Huidcontactspoor	Alternatieve benaming voor "contactspoor"
Hypothese	Een stelling waarvan (nog) niet gekend is of ze waar of niet waar is. De waarschijnlijkheid van het bekomen van onderzoeksresultaten wordt afgewogen ten opzichte van twee hypotheses, die elkaar wederzijds uitsluiten.
I-Familia	Internationale DNA-gegevensbank beheerd door Interpol waarin uitsluitend DNA-profielen van verwanten van een vermiste persoon en van niet-geïdentificeerde menselijke resten geregistreerd worden. Deze DNA-profielen worden enkel met elkaar vergeleken via een stamboomanalyse.
Identificatiewaarde	De waarde van een spoor die weergeeft dat de analyse van het spoor kan leiden naar een persoon (DNA, dactyloscopie) of voorwerp (verf, vezels, glas, …).
Immunologische striptest	Een eenvoudige test om de aanwezigheid van een bepaalde stof op te sporen via antilichamen die specifiek gericht zijn tegen die (menselijke) stof.
Indirecte identificatie	Via (gekende) verwanten van een vermiste persoon wordt getracht een link te leggen met een lichaam of stoffelijke overschotten, waardoor deze indirect kunnen worden geïdentificeerd. Dit is mogelijk doordat biologische verwanten meer genetische gelijkenissen vertonen dan niet-verwanten.
Indirecte overdracht	Alternatieve benaming voor "indirecte transfer"

TERM	VERKLARING
Indirecte transfer	De overdracht van het DNA van een persoon naar een plaats zonder dat deze persoon er contact mee heeft gehad. Het DNA is daar terechtgekomen via één of meer tussenstappen, zoals contact met andere personen of voorwerpen die het DNA meedragen.
Info formulier	Een formulier waarop de profielen worden weergegeven waarvoor een mogelijke overeenkomst werd gevonden op het niveau van de DNA-gegevensbanken (tussen dossiers). Deze mogelijke overeenkomsten worden louter ter informatie meegedeeld.
Inhibitie	De remming van een analyse door de aanwezigheid van inhibitoren. Bij een DNA-analyse zijn de resultaten daardoor mogelijks onvolledig.
Inhibitor	Een stof die een analyse remt of verhindert, zoals bijvoorbeeld tannine uit leder bij een DNA-amplificatie.
Internationale DNA-gegevensbanken	De DNA-gegevensbanken opgericht en beheerd door Europese of internationale publiekrechtelijke organisaties met het oog op de strafprocedure of teneinde niet-geïdentificeerde overledenen direct of indirect te kunnen identificeren of om de opsporing van vermiste personen te vergemakkelijken.
Internationale uitwisseling	Verwijst naar het proces waarbij DNA-gegevens tussen verschillende landen worden vergeleken en gedeeld. Dit gebeurt op basis van internationale verdragen, zoals het Verdrag van Prüm. Sinds de DNA-wetswijziging van 2024 is ook de uitwisseling met de Interpol DNA-gegevensbanken (DNA Gateway en I-Familia) mogelijk.
INTERPOL	International Criminal Police Organization. Een internationale politionele organisatie die de wederzijdse samenwerking tussen politiediensten wereldwijd bevordert om internationale misdaad zo effectief mogelijk te bestrijden en voorkomen.
Interpretatie van DNA-profielen	Het vergelijken van DNA-profielen om te beoordelen of sporen- en referentieprofielen voldoende overeenstemmen. Het doel is om te bepalen of een bepaalde persoon mogelijks heeft bijgedragen aan het DNA dat in het staal werd aangetroffen.

TERM	VERKLARING
Intervenant	Een persoon die, op basis van zijn of haar functie, rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken is bij het opsporen, analyseren en verwerken van aangetroffen sporen, bijvoorbeeld medewerkers van het DNA-laboratorium of van de diensten FPL of CSI van de politie.
IR belichting	Infrarood belichting met een forensische lichtbron. Dit wordt toegepast om mogelijke bloedsporen te visualiseren op donkere ondergronden.
ISO 17025	Een internationale standaard die de algemene eisen specifieert om de competentie en betrouwbaarheid aan te tonen van test- en kalibratielaboratoria, waaronder ook forensische DNA-laboratoria.
ISO 9001	Een internationale standaard voor kwaliteitsmanagement. DIS is ISO 9001 gecertificeerd.
Isoleerbaar DNA-profiel	Alternatieve benaming voor "geïsoleerd DNA-profiel"
Kern-DNA	Het DNA dat zich in de kern van een cel bevindt en verdeeld is over 23 chromosomenparen: 22 paar autosomale chromosomen en 1 paar geslachtschromosomen.
Kern-DNA-analyse	Alternatieve benaming voor "autosomale DNA-analyse"
Kern-DNA-profiel	Alternatieve benaming voor "autosomaal DNA-profiel"
Kleefstroken	Stroken tape die gebruikt worden voor de opname van microsporen, zoals haren, vezels, micropartikels bloed, botanische resten en DNA, vanaf overtuigingsstukken of lichamen.
L-streng	Een DNA-molecule is opgebouwd uit twee complementaire ketens, die bij het mitochondriaal DNA de L- en H-streng genoemd worden.
Latent biologisch spoor	Een spoor van biologische oorsprong dat (zonder hulpmiddelen) niet zichtbaar is voor het menselijk oog.
Lichaamsvloeistoffen	Alternatieve benaming voor "biologische vloeistoffen"
Likelihood ratio (afk. LR)	Een maat voor de bewijskracht van onderzoeksresultaten die aangeeft hoeveel sterker de resultaten één van twee hypotheses ondersteunen. Deze twee hypotheses sluiten elkaar

TERM	VERKLARING
	uit en vertegenwoordigen de tegengestelde standpunten in het dossier: één beschuldigend of 'à charge' en de ander verdedigend of 'à décharge'. Een LR groter dan 1 ondersteunt de ene hypothese, een LR kleiner dan 1 de alternatieve hypothese. Hoe verder de waarde van 1 afwijkt, hoe beter de onderzoeksresultaten verklaarbaar zijn vanuit die ene hypothese.
Locus (mv. loci)	Een specifieke locatie in het DNA. Alternatieve benaming voor "genetisch systeem"
Lokale DNA cel	Elk arrondissement beschikt over een lokale DNA cel. Deze bestaat uit de referentiemagistraat DNA, bijgestaan door één of meerdere (administratieve) referentiepersoneelsleden DNA.
Low copy number DNA	Alternatieve benaming voor "low-template DNA"
Low-template DNA	Een zeer lage hoeveelheid DNA. De resultaten van een DNA-analyse met low-template DNA dienen zorgvuldig nagekeken te worden op artefacten, drop-in en drop-out.
LR	Afkorting voor "likelihood ratio"
Luminol	Een alternatieve chemische oplossing met zelfde toepassing als Lumiscene. Zie definitie "lumiscene".
Lumiscene	Een chemische oplossing waarmee latente bloedsporen (bv. weggewassen sporen) tijdelijk zichtbaar gemaakt kunnen worden door middel van een chemiluminescentiereactie. Deze test is niet specifiek voor bloed en kan dus ook reageren op andere sporen.
Lysis	Het (laten) openbarsten van cellen om de inhoud, waaronder het DNA, vrij te maken.
Macrosporen	Grotere, zichtbare sporen zoals schoeiselsporen, bandensporen en werktuigsporen.
Mass Parallel Sequencing (afk. MPS)	Een alternatief voor de klassieke genetische analyse op basis van capillaire elektroforese, waarmee niet alleen de lengte maar ook de sequentie van stukjes DNA bepaald kan worden.
Massively Parallel Sequencing (afk. MPS)	Alternatieve benaming voor "Mass Parallel Sequencing"

TERM	VERKLARING
Match	Een alternatieve benaming voor "overeenstemming", die wordt gebruikt door de Nationale DNA-gegevensbanken.
Maternaal verwant	Afstammend van een gemeenschappelijke vrouwelijke voorouder. Maternaal verwanten hebben een grote kans om hetzelfde mitochondriaal DNA-profiel te bezitten.
Maternale overerving	De overerving van genetisch materiaal via de moeder.
Maxistub	Zie definitie "stub". Maxistub verwijst naar het formaat van de tape.
Mengprofiel	Een DNA-profiel dat afkomstig is van meer dan één persoon.
Mengsel	Een biologisch spoor afkomstig van 2 of meer personen.
Micropartikels bloed	Microscopisch kleine bloedfragmenten.
Microsporen	Microscopisch kleine sporen zoals haren, vezels, micropartikels bloed, botanische resten en DNA.
Mitochondriaal DNA (afk. mtDNA)	Een kleine, cirkelvormige DNA-molecule die aanwezig is in de mitochondriën, en verschillend en onafhankelijk is van het kern-DNA. Elke cel bevat meerdere kopieën van het mitochondriaal DNA. Het menselijk mitochondriaal DNA wordt doorgegeven van moeder op kind, waardoor afstammelingen in eenzelfde moederlijn meestal hetzelfde mitochondriaal DNA-profiel hebben.
Mitochondriaal DNA-analyse (afk. mtDNA-analyse)	DNA-analyse waarbij de sequentie van het mitochondriaal DNA wordt bepaald. In forensisch DNA-onderzoek kan dit aangewezen zijn voor haarschachten, wanneer het kern-DNA sterk gedegradeerd is, alsook bij verwantschapsonderzoek.
Mitochondriaal DNA-profiel (afk. mtDNA-profiel)	Een alfanumerieke code die bepaald wordt door de analyse van specifieke plaatsen in het mitochondriaal DNA waarvan de DNA-sequentie kan verschillen tussen individuen. Personen uit eenzelfde moederlijn hebben een grote kans om hetzelfde mitochondriaal DNA-profiel te bezitten. Het profiel is een opsomming van de varianten die in het onderzochte staal werden gedetecteerd op die plaatsen in het mitochondriaal DNA.

TERM	VERKLARING
Mitochondriën	Onderdelen van de cel die zorgen voor energievoorziening.
MitoDNA-formulier (afk. mt-form)	Weergave van de overeenkomsten tussen mitochondriale DNA-profielen op het niveau van de DNA-gegevensbanken (tussen dossiers) in tabelvorm.
Moederlijn	Afstammelingen van een gemeenschappelijke vrouwelijke voorouder. Ze hebben een grote kans om hetzelfde mitochondriaal DNA-profiel te bezitten.
Monstername	De afname en het veiligstellen van een spoor. De methode hangt onder andere af van het type spoor en het type oppervlak waarvan het wordt afgenomen, bijvoorbeeld met een swab of stub, of het uitknippen van het gedeelte met het spoor.
MPS	Afkorting voor "Mass(ively) Parallel Sequencing"
MPS-DNA-profiel	Een DNA-profiel verkregen op basis van MPS.
mt-form	Afkorting voor "MitoDNA-formulier"
mtDNA	Afkorting voor "mitochondriaal DNA"
mtDNA-analyse	Afkorting voor "mitochondriaal DNA-analyse"
mtDNA-profiel	Afkorting voor "mitochondriaal DNA-profiel"
Multidisciplinaire staalname	De bemonstering van een overtuigingsstuk voor diverse forensische doeleinden (zoals bijvoorbeeld DNA-onderzoek en vezelonderzoek) in een specifieke volgorde die werd bepaald op basis van gegevens zoals contextinformatie en slaagkans.
Mutatie	Een verandering in de DNA-sequentie.
NaF/K-Oxalaat	Een middel dat kan worden toegevoegd aan bloedafnames om ze te stabiliseren voor bijvoorbeeld toekomstig toxicologisch onderzoek.
Nationaal Contact Punt (afk. NCP)	Nationale dienst, aangeduid door iedere lidstaat, die fungeert als aanspreekpunt voor de andere nationale contactpunten in het kader van de internationale uitwisseling van DNA-gegevens.

TERM	VERKLARING
National Agreement	Overeenkomst afgesloten tussen CGI en het NICC ter erkenning van het NICC als National Entity in het kader van de uitwisseling van DNA-profielen met de DNA-gegevensbanken van Interpol.
National Central Bureau (afk. NCB)	Elk land dat lid is van Interpol heeft een NCB dat in verbinding staat met de NCBs van de andere (Interpol)lidstaten en met het secretariaat-generaal van Interpol via het beveiligde politiecommunicatienetwerk I-24/7.
National Entity	Een niet-politionele instantie erkend door Interpol en de nationale verantwoordelijke politiedienst die toegang heeft tot het I-24/7 communicatienetwerk. DIS is erkend door Interpol en CGI als National Entity met betrekking tot het uitwisselen van DNA-profielen met de Interpol DNA-gegevensbanken.
Nationale DNA-cel	Dienst bij het Federaal Parket die verantwoordelijk is voor het toekennen van DNA-BE-codenummers aan verdachten, veroordeelden en DNA-BE-MP-codenummers aan verwanten van vermiste personen om dubbele staalname bij eenzelfde persoon te vermijden, alsook om hun gegevens te pseudonimiseren.
Nationale DNA-datagegevensbanken (afk. DIS)	Dienst die de DNA-gegevensbanken "Criminalistiek", "Veroordeelden" en "Vermiste personen" beheert binnen het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie.
Nationale sporendatabank (afk. SDB)	De gegevensbank ontwikkeld en beheerd door de Federale Gerechtelijke politie waarin verschillende soorten sporen opgenomen worden en waarbij dossiers gelinkt worden op basis van deze sporen. Deze gegevensbank is nationaal nog niet operationeel.
NCB	Afkorting voor "National Central Bureau"
NCP	Afkorting voor "Nationaal Contact Punt"
Negatieve controle	Alternatieve benaming voor "blanco"
Next Generation Sequencing (afk. NGS)	Alternatieve benaming voor "Mass Parallel Sequencing"
NGS	Afkorting voor "Next Generation Sequencing"

TERM	VERKLARING
Niet informatief	De onderzoeksresultaten zijn niet voldoende informatief met betrekking tot een specifieke set van tegenovergestelde hypotheses. Het is ongeveer even waarschijnlijk om deze resultaten te verkrijgen indien de ene hypothese waar is, als wanneer de alternatieve hypothese waar is. Deze resultaten kunnen dus niet bijdragen aan de besluitvorming over deze hypotheses.
Niet-coderende sequenties	Delen van het DNA die niet bijdragen aan het bepalen van fysiologische, morfologische en psychologische kenmerken van een individu.
Notitienummer	Het uniek nummer dat door het Openbaar Ministerie aan een dossier wordt gegeven. Dit nummer wordt gebruikt om het dossier te identificeren en te volgen gedurende de gerechtelijke procedure.
Nucleair DNA	Alternatieve benaming voor "kern-DNA"
Nucleotiden	De bouwstenen van nucleïnezuren zoals DNA en RNA. DNA bestaat uit vier types nucleotiden die verschillen in base, met name adenine (A), thymine (T), guanine (G) en cytosine (C).
Nucleus	Alternatieve benaming voor "celkern"
Oligospermisch sperma	Ejaculaat dat een lage concentratie spermacellen bevat als gevolg van een medische toestand.
Omstandige kennisgeving	Briefwisseling opgesteld door de Dienst Nationale DNA-databanken wanneer een vergelijking met de DNA-gegevensbanken een eerste overeenkomst oplevert met één of meerdere DNA-profielen uit andere dossiers.
Onbevestigd allel	Een resultaat van een DNA-analyse waarvan het niet zeker is of het gaat om een allel of een artefact.
Onvolledig DNA-profiel	Een DNA-profiel waarin één of meerdere allelen afwezig zijn, bijvoorbeeld als gevolg van een te kleine hoeveelheid DNA, DNA-degradatie en de aanwezigheid van inhibitoren. Bij het NICC wordt een profiel als onvolledig bestempeld zodra er minstens één genetisch

TERM	VERKLARING
	systeem geen enkel allel vertoont, ongeacht of het om bevestigde of niet-bevestigde allelen gaat.
Opsporingstesten	De testen die de aanwezigheid van biologische sporen zoals bloed, speeksel en spermavloeistof onderzoeken. Ze zijn al dan niet humaan specifiek en kunnen ook vals positieve en vals negatieve resultaten vertonen. Een negatief resultaat betekent dat het biologische spoor met behulp van deze test niet gedetecteerd werd.
Oriënteringstesten	Alternatieve benaming voor "opsporingstesten"
OS	Afkorting voor "overtuigingsstuk"
OS-nummer	Een overtuigingsstuk (OS) nummer is een uniek identificatienummer dat wordt toegekend aan elk overtuigingsstuk, waardoor het doorheen de hele strafrechtsketen kan worden gevolgd en geïdentificeerd.
Overeenkomst	Zie definitie "overeenstemming"
Overeenstemming	De erkenning dat er een volledige of gedeeltelijke overeenstemming bestaat tussen twee DNA-profielen, te verwachten als onder andere de geanalyseerde stalen van eenzelfde bron afkomstig zijn. Dit betekent dat de donor van het ene DNA-profiel bijgedragen kan hebben aan het andere DNA-profiel, maar de overeenstemming kan ook toevallig zijn. Een overeenstemming wordt statistisch geëvalueerd aan de hand van een likelihood ratio. Deze erkenning is gebaseerd op de beschikbare onderzoeksresultaten en contextinformatie op dat moment, evenals de gebruikte interpretatiecriteria.
Overtuigingsstuk (afk. OS)	Een voorwerp dat gerechtelijk in beslag werd genomen en dat nodig is voor de waarheidsvinding in een strafzaak.
P30	Afkorting voor "prostaat specifiek antigen"
Partieel DNA-profiel	Alternatieve benaming voor "onvolledig DNA-profiel"

TERM	VERKLARING
Paternaal verwant	Afstammend van een gemeenschappelijke mannelijke voorouder. Mannelijke paternaal verwanten hebben een grote kans om hetzelfde Y-chromosomaal DNA-profiel te bezitten.
Paternale overerving	De overerving van genetisch materiaal via de vader.
PCR	Afkorting voor "Polymerase Chain Reaction"
PCR-product	De met behulp van PCR vermenigvuldigde stukken DNA.
Pedigree (formulier)	Een voorstelling van de als significant beschouwde overeenkomsten met betrekking tot de DNA-gegevensbank "Vermiste Personen", verkregen op basis van verwantschapsonderzoek uitgevoerd door de nationale DNA-gegevensbanken.
Pedigree Interpol (formulier)	Een voorstelling van de als significant beschouwde overeenkomsten na (indirecte) vergelijking tussen DNA-profielen uit de Belgische DNA-gegevensbank "Vermiste Personen" en de I-Familia DNA-gegevensbank van Interpol.
Persoonsprofiel	Alternatieve benaming voor "referentieprofiel"
Phadebas® Forensic Press test	Een commercieel beschikbare alfa-amylasetest om speekselsporen op grote oppervlakken zoals kledij of beddengoed op te sporen.
Piek	Een onderdeel van een elektroferogram, de ruwe data verkregen bij een DNA-analyse door elektroforese, dat een allel kan weergeven.
Plaats delict	De locatie waar een misdrijf heeft plaatsgevonden.
Politionele internationale DNA-gegevensbank	Een gegevensbank waarin DNA-profielen van vermiste personen, hun verwanten, niet-geïdentificeerde menselijke resten, en sporen kunnen worden opgeslagen. Voorbeelden van politionele internationale DNA-gegevensbanken zijn DNA Gateway en I-Familia, beheerd door Interpol.
Polymerase Chain Reaction (afk. PCR)	Een techniek gebruikt voor DNA-amplificatie, waarbij specifieke stukjes DNA vermenigvuldigd worden.

TERM	VERKLARING
Poolen	Het samenvoegen van DNA-extracten zodat er een gezamenlijk DNA-profiel van opgesteld kan worden.
Populatiedatabank	Een gegevensbank die DNA-gegevens verzamelt over welbepaalde populaties met als doel in te schatten hoe vaak allelen en haplotypes er voorkomen. Er zijn bijvoorbeeld populatiedatabanken voor autosomale, Y-chromosomale en mtDNA-profielen.
Positieve controle	De analyse van een staal om te bevestigen dat de methode correct functioneert, doordat de verwachte resultaten op voorhand bekend zijn.
Prevalent DNA	Het DNA van gekende bronnen of activiteiten, waarvan we verwachten dat we het zullen aantreffen in een spoor. Voorbeelden zijn DNA van de persoon van wie een lichaamsafname werd genomen, DNA van de drager van bemonsterde kledij of DNA van de bewoners van een huis waarin een meubel werd bemonsterd.
Primaire transfer	Alternatieve benaming voor "directe transfer".
Probabiliteit	Een concept waarmee men onzekerheid of waarschijnlijkheid kan uiten over een hypothese en waarvan de waarde gebaseerd is op de informatie waarover de persoon die de probabiliteit berekent op dat moment beschikt. Het wordt weergegeven door een getal tussen 0 en 1, waarbij een hoger getal een grotere waarschijnlijkheid en kleinere onzekerheid aangeeft.
Prostaat specifiek antigen (afk. PSA, P30)	Een eiwit dat voornamelijk in hoge concentraties in spermavloeistof wordt aangetroffen en ook aanwezig is in oligo- of azoöspermisch ejaculaat (spermavloeistof).
Prüm-DNA-operationeel	Verwijst naar de status waarin een EU-lidstaat voldoet aan de vereisten van het Prüm-besluit voor de geautomatiseerde uitwisseling van DNA-profielen. Een land dat Prüm-DNA-operationeel is, is in staat om DNA-profielen automatisch te vergelijken met die van andere lidstaten.
Prüm-uitwisseling	De geautomatiseerde uitwisseling van DNA-profielen tussen EU-lidstaten volgens het verdrag van Prüm en vastgelegd in de EU-raadsbesluiten 2008/615/JBZ en 2008/616/JBZ.

TERM	VERKLARING
PSA	Afkorting voor "prostaat specifiek antigen"
PSA-test	Een test om de mogelijke aanwezigheid van menselijk spermavloeistof op te sporen via antilichamen die specifiek gericht zijn tegen menselijk prostaat specifiek antigen. Bijkomend kan microscopisch onderzoek gebruikt worden om de aanwezigheid van spermatozoïden te bevestigen.
Punctuele internationale uitwisseling	De niet-geautomatiseerde uitwisseling van DNA-profielen via CGI in het kader van de internationale (Interpol) en bilaterale uitwisseling tussen NCBs.
Random Man Not Exluded (afk. RMNE)	Een parameter die aangeeft hoe waarschijnlijk het is dat een willekeurig persoon uit een welbepaalde populatie niet kan worden uitgesloten als mogelijke donor van een DNA-profiel.
RCRS	Afkorting voor "Revised Cambridge Reference Sequence"
Real-time PCR	Een techniek waarmee onder andere de hoeveelheid en kwaliteit van het DNA in een staal kan bepaald worden.
Reconstructiewaarde	De waarde van een spoor die aangeeft dat de analyse van het spoor kan bijdragen tot de reconstructie van het gepleegde misdrijf.
Referentieafname	Alternatieve benaming voor "referentiestaal"
Referentieprofiel	Het DNA-profiel van een gekende persoon (verdachte, veroordeelde, verwante, slachtoffer, derde, …) opgesteld vertrekkende van een staal dat rechtstreeks bij deze persoon werd afgenomen.
Referentiesequentie	Een sequentie die gebruikt wordt om variaties in het DNA te benoemen, zoals de Revised Cambridge Reference Sequence voor mitochondriaal DNA.
Referentiestaal	Een staal afgenomen bij een gekende persoon (verdachte, veroordeelde, verwante, slachtoffer, derde, …) om een DNA-profiel van die persoon op te stellen, bijvoorbeeld een speeksel- of wangslijmvliesafname, een bloedstaal of haarwortels.

TERM	VERKLARING
Regel van Bayes	Een formule waarvan de likelihood ratio een onderdeel is en die de impact weergeeft van onderzoeksresultaten op de waarschijnlijkheid van twee tegenstrijdige hypotheses.
Revised Cambridge Reference Sequence (afk. RCRS)	De referentiesequentie voor menselijk mitochondriaal DNA die gebruikt wordt om variaties in het mitochondriaal DNA te benoemen.
RMNE	Afkorting voor "Random Man Not Excluded"
RNA	Ribonucleïnezuur. Molecule die een rol speelt in diverse belangrijke cellulaire processen.
RNA-celtypering	Een methode om te bepalen welk type biologisch materiaal aanwezig is in een staal. Hiermee kan bijvoorbeeld tegelijkertijd onderzocht worden of er diverse biologische vloeistoffen en cellen aanwezig zijn in het staal.
RSID™ Saliva test	Een commercieel beschikbare test om de mogelijke aanwezigheid van menselijk speeksel op te sporen via specifiek menselijke antilichamen.
RSID™ Urine test	Een commercieel beschikbare test om de mogelijke aanwezigheid van urine op te sporen via specifiek menselijke antilichamen.
Sanger sequencing	Een methode om de DNA-sequentie te bepalen.
SAS	Afkorting voor "Seksuele Agressie Set"
Schengen Information Sytem (afk. SIS)	Het Schengen Information System is een Europese gegevensbank – beheerd door Europol – die signaleringen bevat van personen en voorwerpen die gezocht worden door nationale bevoegde autoriteiten van de landen binnen het Schengengebied. Signaleringen in SIS bevatten uitsluitend informatie die nodig is om een persoon of voorwerp te identificeren (o.a. vingerafdrukken, foto's en DNA-gegevens).
SDB	Afkorting voor "Nationale sporendatabank"
Secundaire transfer	Alternatieve benaming voor "indirecte transfer"

TERM	VERKLARING
Seksuele Agressie Set (afk. SAS)	Een verzameling richtlijnen en hulpmiddelen die een gevorderde arts in staat stelt om bij een slachtoffer van verkrachting of aanranding van de eerbaarheid op een correcte manier forensische stalen af te nemen.
Sequentiële staalname	Alternatieve benaming voor "multidisciplinaire staalname"
SERATEC® PAM-test	Een commercieel beschikbare test om gelijktijdig de mogelijke aanwezigheid van menselijk speeksel en menselijk spermavloeistof op te sporen via specifiek menselijke antilichamen. Alternatieve benaming voor SERATEC® PSA/AMY-test
SERATEC® PMB-test	Een commercieel beschikbare test om de mogelijke aanwezigheid van menselijk menstrueel bloed op te sporen via antilichamen.
Short Tandem Repeat (afk. STR)	Een voorbeeld van een DNA-polymorfisme. Een stukje DNA waarvan de lengte verschilt tussen personen. Het bevat een korte reeks van maximaal 6 bouwstenen (nucleotiden) die meerdere keren herhaald wordt. Het aantal herhalingen varieert van persoon tot persoon. Bij de standaard autosomale en Y-chromosomale DNA-analyse wordt dit soort polymorfisme onderzocht.
SIN	Afkorting voor "Single Identification Number"
Single Nucleotide Polymorfisme	Een voorbeeld van een DNA-polymorfisme. Een variatie in het DNA waarbij één enkele bouwsteen (nucleotide) verschilt tussen personen. Dit kan bijvoorbeeld een A nucleotide zijn bij de ene persoon, en bij de ander een G nucleotide.
SIS	Afkorting voor "Schengen Information System"
SmartRank	Een softwarepakket dat o.a. geschikt is om DNA-sporenprofielen die niet voldoen aan de standaardcriteria voor registratie in de DNA-gegevensbank "Criminalistiek", éénmalig te vergelijken met de Nationale DNA-gegevensbanken.
SNP	Afkorting voor "Single Nucleotide Polymorfisme"

TERM	VERKLARING
Sperm Tracker (afk. STK)	Een commercieel beschikbare zuurfosfatasetest om mogelijke spermasporen op grote oppervlakken zoals kledij of beddengoed op te sporen.
Spermacellen	Alternatieve benaming voor "spermatozoïden"
Spermafractie	De fractie van een staal (frac. C) dat na differentiële lysis mogelijk het DNA van spermacellen bevat, wordt soms de spermafractie genoemd. Hoewel differentiële lysis doelt op het scheiden van niet-spermacellen van spermacellen, is deze scheiding niet altijd volledig. Beide fracties kunnen DNA bevatten van verschillende celtypes. We kunnen niet met zekerheid zeggen welke celtypes in elke fractie aanwezig zijn.
Spermaspoor	Een biologisch spoor dat spermavloeistof en/of spermatozoïden bevat.
Spermatozoïden	Mannelijke voortplantingscellen die zich in sperma (ejaculaat en voorvocht) bevinden.
Spermavloeistof	Een vloeistof die vrijkomt bij ejaculatie en in voorvocht, en die spermatozoïden kan bevatten.
Spoor	Een element dat zou kunnen dienen om een persoon, voorwerp of locatie aan een misdrijf te linken.
Single Identification Number (afk. SIN)	Het uniek nummer dat wordt toegekend aan elk overtuigingsstuk, waardoor het doorheen de hele strafrechtsketen kan worden gevolgd en geïdentificeerd.
Sporendrager	Een overtuigingsstuk waarop sporen aanwezig kunnen zijn.
Sporenprofiel	Het DNA-profiel van een biologisch spoor.
Staal	Het bij een staal- of monstername veiliggesteld biologisch materiaal, dat voor analyse kan dienen.
Staalname	Alternatieve benaming voor "monstername"
Staalnummer	Het uniek nummer dat door een DNA-laboratorium aan een staal wordt toegekend.
Stamboomanalyse	Gebruik van genetische informatie om familiebanden te onderzoeken.

TERM	VERKLARING
Standaard DNA-analyse	Verwijzing naar een klassieke DNA-analyse van autosomale STR-loci.
Standaard DNA-profiel	Verwijzing naar een klassiek DNA-profiel op basis van autosomale STR-loci.
STK	Afkorting voor "Sperm Tracker"
STR	Afkorting voor "Short Tandem Repeat"
Stub	Een stukje kleefband op een drager dat wordt gebruikt om sporen, zoals cellen en celmateriaal, van een oppervlak af te nemen.
Swab	Een wattenstaafje dat wordt gebruikt om sporen, zoals cellen en celmateriaal, van een oppervlak af te nemen.
Systeemnummer	Het uniek nummer dat door het parket aan een dossier wordt toegekend.
Technische limiet	De drempelwaarde van DNA-concentratie waaronder de kans op het verkrijgen van een bruikbaar DNA-profiel zeer klein is. DNA-extracten met een concentratie onder deze limiet worden daarom niet verder geanalyseerd.
Theorema van Bayes	Alternatieve benaming voor "regel van Bayes"
Uitsluiten	Alternatieve benaming voor "exclusie"
Uitzonderlijke éénmalige vergelijking	Een proces waarbij DNA-sporenprofielen die niet voldoen aan de standaardcriteria voor registratie in de DNA-gegevensbank "Criminalistiek", éénmalig worden vergeleken met de Nationale DNA-gegevensbanken. Dit gebeurt punctueel en uitsluitend op vordering van de magistraat-titularis.
Vaderlijn	Afstammelingen van een gemeenschappelijke mannelijke voorouder. Mannen uit eenzelfde vaderlijn hebben een grote kans om hetzelfde Y-chromosomaal DNA-profiel te bezitten.
Validatie	Het objectief aantonen dat een methode, procedure of toestel naar behoren werkt voor het beoogde doel.

TERM	VERKLARING
Vals negatief resultaat	Een opsporingstest die een negatief resultaat geeft, terwijl het geteste biologisch materiaal wel aanwezig is.
Vals positief resultaat	Een opsporingstest die een positief resultaat geeft, terwijl het geteste biologisch materiaal niet aanwezig is.
Verbale schaal	Een manier om numerieke waarden, zoals de likelihood ratio, om te zetten in woorden om ze begrijpelijker te maken. In België gebruiken alle forensische DNA-laboratoria dezelfde verbale schaal voor de likelihood ratio om consistentie te waarborgen.
Verdachtenprofiel	Het DNA-profiel van een persoon die verdacht wordt van het plegen van een misdrijf. Verdachtenprofielen worden opgenomen in de DNA-gegevensbank "Criminalistiek" wanneer het DNA-labo een overeenstemming vaststelt tussen het referentieprofiel van de verdachte en een sporenprofiel uit het desbetreffende dossier, of wanneer binnen de DNA-gegevensbank een overeenstemming wordt vastgesteld tussen het referentieprofiel van de verdachte en een profiel uit een ander dossier.
Verdedigende hypothese	De tegenovergestelde stelling van een beschuldigende hypothese. De mate waarin de onderzoeksresultaten deze stelling ondersteunen wordt afgewogen ten opzichte van een beschuldigende hypothese aan de hand van een likelihood ratio.
Verdrag van Prüm	Het Verdrag van Prüm voorziet in de automatische uitwisseling van DNA-, dactyloscopische en autoregistratie gegevens tussen de leden van de Europese Unie met als doel de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder in de strijd tegen terrorisme, grensoverschrijdende criminaliteit en illegale migratie.
Verdrag van Prüm II	De uitbreiding van het Verdrag van Prüm naar opsporen van vermiste personen en identificeren van niet-geïdentificeerde lichaamsresten enerzijds en naar toevoegen van de automatische uitwisseling van gezichtsopnames en politiebestanden anderzijds. Bovendien zullen de uitwisselingen via een centrale router verlopen en wordt er ook automatisch uitgewisseld met de DNA-gegevensbank van Europol.
Vergelijking van DNA-profielen	Zie definitie "interpretatie van DNA-profielen"

TERM	VERKLARING
Vermiste persoon	Een persoon van wie de vermissing als onrustwekkend wordt beschouwd door de procureur des Konings.
Veroordeeldenprofiel	Het DNA-profiel van een persoon die is veroordeeld voor een misdrijf. Volgens de wet (Art. 5) worden deze DNA-profielen bij het plegen van bepaalde misdrijven opgenomen in de DNA-gegevensbank "Veroordeelden".
Verwante van een vermiste persoon	Biologisch familielid van een vermiste persoon.
Verwantschapsanalyse	Het gebruik van DNA-analyse, zoals autosomaal, Y-chromosomaal en mitochondriaal DNA-onderzoek, om te bepalen of de donoren van referentie- of sporenstalen biologisch verwant zijn.
Verwantschapsbepaling	Alternatieve benaming voor "verwantschapsanalyse"
Verwantschapsonderzoek	Alternatieve benaming voor "verwantschapsanalyse"
Volledig DNA-profiel	Bij het NICC wordt een profiel als volledig bestempeld als het allelen vertoont, bevestigd of onbevestigd, voor alle onderzochte genetische systemen.
Wangslijmvliesafname	Een mogelijke methode voor afname van een referentiestaal. Dit gebeurt met behulp van een swab die langs de binnenkant van de wangen van een persoon wordt gewreven om biologisch materiaal (wangslijmvlies en speeksel) te verzamelen. Hiermee kan het referentieprofiel van die persoon worden opgesteld.
Webapplicatie	De applicatie beheerd door de Nationale Cel en toegankelijk voor het Openbaar Ministerie die het mogelijk maakt aan parketmagistraten, -juristen en -personeelsleden om DNA-BE(-MP)-codenummers te verkrijgen, de status van het dossier op te volgen en de nodige model documenten te genereren.
Wettelijke limiet	De drempelwaarde van DNA-concentratie waaronder een DNA-extract wettelijk niet verder geanalyseerd mag worden, tenzij met toestemming van de vorderende magistraat. Bij het schrijven van dit lexicon lag deze wettelijke drempelwaarde hoger dan de technische limiet.

TERM	VERKLARING
	De wetgeving kan op een later moment aangepast zijn, waardoor de wettelijke en technische limiet samenvallen.
Wisser	Alternatieve benaming voor "swab"
Y-chromosomaal DNA-profiel	Een alfanumerieke code die bepaald wordt door de analyse van specifieke locaties (loci) op het Y-chromosoom van mannen volgens geboortegeslacht, waarvan de DNA-sequentie kan verschillen tussen individuen. Mannen uit eenzelfde vaderlijn hebben een grote kans om hetzelfde Y-chromosomaal DNA-profiel te bezitten. Klassiek betreft dit de analyse van STR-loci en wordt het ook een Y-STR DNA-profiel genoemd. Het profiel is een opsomming van de varianten (allelen) die in het onderzochte staal werden gedetecteerd op die plaatsen (loci) in het Y-chromosomaal DNA.
Y-chromosomale DNA-analyse	De DNA-analyse van specifieke locaties op het Y-chromosoom van mannen volgens geboortegeslacht. Klassiek betreft dit in forensische context de analyse van STR-loci en wordt het ook een Y-STR DNA-analyse genoemd.
Y-chromosome formulier (afk. Y-form)	Een weergave van de overeenkomsten tussen Y-chromosomale DNA-profielen op het niveau van de DNA-gegevensbanken (tussen dossiers) in tabelvorm.
Y-chromosoom	Een geslachtschromosoom uit het kern-DNA dat normaal enkel voorkomt bij personen van het mannelijk biologisch geslacht. Het wordt doorgegeven van vader op zoon, waardoor mannelijke afstammelingen in eenzelfde vaderlijn eenzelfde Y-chromosomaal DNA-profiel hebben, behalve als er mutaties optreden.
Y-form	Afkorting voor "Y-chromosome formulier"
Y-haplotype	Een groep allelen op het Y-chromosoom die samen en rechtstreeks overgeërfd worden van vader op zoon, met uitzondering van mutaties.
YHRD	De Y-Chromosome STR Haplotype Reference Database (YHRD) is een populatiegegevensbank van Y-STR DNA-profielen, verkregen door een internationale samenwerking. YHRD bevat de Y-STR DNA-profielen van duizenden niet-verwante mannen

TERM	VERKLARING
	van zowel Europese als niet-Europese oorsprong. Deze gegevensbank laat toe het risico in te schatten dat Y-STR DNA-profielen toevallig overeenkomen.
Y-STR	Een Short Tandem Repeat locus op het Y-chromosoom.
Y-STR DNA-analyse	De DNA-analyse van specifieke locaties, meer bepaald STR-loci, op het Y-chromosoom van mannen volgens geboortegeslacht. In forensisch DNA-onderzoek kan dit aangewezen zijn voor sporen waarin de meeste cellen afkomstig zijn van een vrouw, om zo specifiek de mannelijke cellen te analyseren. Dit levert een mannelijk DNA-profiel op, terwijl een standaard autosomale DNA-analyse in dat geval veelal resulteert in het profiel van de vrouwelijke bijdrager(s).
Y-STR DNA-profiel	Een alfanumerieke code die bepaald wordt door de analyse van specifieke plaatsen, meer bepaald STR-loci, in het Y-chromosomaal DNA waarvan de DNA-sequentie kan verschillen tussen mannen volgens geboortegeslacht. Mannen uit eenzelfde vaderlijn hebben een grote kans om hetzelfde Y-STR DNA-profiel te hebben. Het profiel is een opsomming van de varianten (allelen) die in het onderzochte staal werden gedetecteerd op die plaatsen (loci) in het Y-chromosomaal DNA.
Zorgcentrum na Seksueel Geweld (afk. ZSG)	Een centrum waar slachtoffers van seksueel geweld op één locatie diverse vormen van hulp kunnen krijgen. Dit omvat medische zorg, forensische afnames, psychologische ondersteuning, klachtneerlegging en opvolging. Het centrum vormt een samenwerking tussen een ziekenhuis, de politie en het parket.
ZSG	Afkorting voor "Zorgcentrum na Seksueel Geweld"
Zuiver DNA-profiel	Alternatieve benaming voor "enkelvoudig DNA-profiel"
Zuurfosfatasetest	Een test die de mogelijke aanwezigheid van spermavloeistof kan aantonen.

AFKORTINGENLIJST

AMEL	Amelogenin
BELAC	De Belgische accreditatie-instelling
CE	Capillaire elektroforese
CGI	Directie Internationale Politiesamenwerking
CODIS	Combined DNA Index System
DB COFF	DNA-gegevensbank "Veroordeelden"
DB CRIM	DNA-gegevensbank "Criminalistiek"
DB MP	DNA-gegevensbank "Vermiste Personen"
DIS	Dienst Nationale Databanken van het NICC
DNA	Desoxyribonucleïnezuur
DVI	Dienst Disaster Victim Identification
EMPOP	EDNAP Mitochondrial DNA Population Database
FIGG	Forensische investigatieve genetische genealogie
FOSTA	Forensisch stappenplan
INTERPOL	International Criminal Police Organization
IR	Infrarood
LR	Likelihood ratio
MPS	Mass(ively) Parallel Sequencing
Mt-form	MitoDNA-formulier
mtDNA	Mitochondriaal DNA
NCB	National Central Bureau
NCP	Nationaal Contact Punt
NGS	Next Generation Sequencing
OS	Overtuigingsstuk
P30	Prostaat specifiek antigen
PCR	Polymerase Chain Reaction
PSA	Prostaat specifiek antigen
RCRS	Revised Cambridge Reference Sequence
RMNE	Random Man Not Excluded
RNA	Ribonucleïnezuur
SAS	Seksuele Agressie Set
SDB	Nationale sporendatabank
SIN	Single Identification Number
SIS	Schengen Information System
SNP	Single Nucleotide Polymorfisme
STK	Sperm Tracker
STR	Short Tandem Repeat
Y-form	Y-chromosome formulier
Y-STR	Short Tandem Repeat op het Y-chromosoom
ZSG	Zorgcentrum na Seksueel Geweld

AANVULLENDE LECTUUR

- Website Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC):
  - https://nicc.fgov.be/
- Handboek Forensisch Onderzoek - De Boeck, G., et al. (Eds.) (2019). Handboek forensisch onderzoek (2de editie). Politea.
- Wetgeving en omzendbrieven betreffende forensisch DNA-onderzoek
  - https://www.om-mp.be/nl/omzendbrieven-0
  - https://www.ejustice.just.fgov.be/
- EDNAP Mitochondrial DNA Population Database (EMPOP)
  - https://empop.online/
- European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI): Best Practice Manuals and forensic guidelines:
  - https://enfsi.eu/
- Forensic Science Regulator: Guidance documents
  - https://www.gov.uk/government/organisations/forensic-science-regulator
- Gids Sense about Science - Making Sense of Forensic Genetics - EUROFORGEN - 25-01-2017
  - https://senseaboutscience.org/activities/making-sense-of-forensic-genetics/
- International Society for Forensic Genetics (ISFG): DNA commission recommendations
  - https://www.isfg.org/
- Nederlands Forensisch Instituut (NFI): Vakbijlagen
  - https://www.forensischinstituut.nl/
- Scientific Working Group on DNA Analysis Methods (SWGDAM): Guideline Documents
  - https://www.swgdam.org/
- Y-Chromosome STR Haplotype Reference Database (YHRD)
  - https://yhrd.org/
- Zorgcentra na Seksueel Geweld
  - https://zsg.belgium.be
- Onderstaande documenten betreffende de in het NICC DNA-laboratorium gebruikte methoden kunnen door de bevoegde diensten opgevraagd worden bij het DNA-laboratorium
  - DNA/A.01 – Opsporingstesten: Identificatie van biologische sporen
  - DNA/A.02 – Analyse van het genoom DNA (STR's)
  - DNA/A.03 – Analyse van het mitochondriaal DNA
  - DNA/A.04 – Genetisch profiel van het mannelijk geslachtschromosoom Y
  - DNA/A.13 – Interpretatie van DNA profielen van kern DNA en probabiliteiten
  - DNA/A.31– Diersoortbepaling door DNA barcoding
  - DNA/A.32 – Genetische analyse door Mass Parallel Sequencing

- DIS/A.01 - Beheer van de Nationale DNA-databanken[1]
- DIS/A.02 - Verklaring van de formulieren Cluster, Info en Pedigree[1]
- DIS/A.03 - Prüm uitwisseling – Outgoing[1]
- DIS/A.13 - Familiale Zoeking

[1] De documenten DIS/A.01, DIS/A.02 en DIS/1.03 zijn ook beschikbaar via de WebApplicatie van de Nationale Cel.